

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ προπληρωτά

5. Ἔδος Πατησίων ἀριθ. 5.

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, μυθιστορία Ραούλ δὲ Ναβερύ, μετὰ εἰκόνων (συνέχεια) μετάφρασις Σ. Τ.— Η ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΝΣΟΡΩ, μυθιστορία Α. Δουμᾶ, (συνέχ.), μετάφρ. Δμλ.— ΒΕΡΘΑ καὶ ΡΟΔΟΛΦΟΣ, ἐκ τῶν τοῦ Ἀλφρόσσου Κάρρ, μετάφρασις Ἰωακείμ Βαλαβάρη.

Ἐν Ἀθήναις φρ. 8 ταῖς ἐπαρχίαις 8,50 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσᾷ 15. Ἐν Ῥωσίᾳ βρούβλια 6.

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου, χαρτονομισμάτων, χρυσοῦ κ.τ.λ.

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΡΑΟΥΛ ΔΕ ΝΑΒΕΡΥ

Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Πρῶταν τινὰ οἱ δικαστικοὶ κλητῆρες κατέσχασαν τὰ πράγματά της.

Ἡ ἰδέα ὅτι θ' ἀπεξεδύετο ἐντελῶς ὄλων τῶν πολυτίμων εἰδῶν της, ὅτι θὰ ἐπωλεῖτο εἰς δημοπρασίαν καὶ ἡ ἐσχάτη τῶν ἐσθῆτων της, κατετρόμαξεν αἰφνης αὐτήν.

Ἐτρεξε πάραυτα εἰς τὸ μικρὸν χρηματοφυλάκιόν της, ἀνέτρεψε τοὺς σύρτας αὐτοῦ, οἵτινες ἄλλοτε ἦσαν πλήρεις χρημάτων καὶ ἀδαμάντων καὶ αἱ χεῖρές της ἐψαυσαν φύλλον τι χάρτου.

Αἰφνης ἤρπασεν αὐτὸ μὲ πάλλουςαν καρδίαν καὶ, ἐξαγαγούσα αὐτό, ἀνεγνώρισε τὸν χάρτην ἐκεῖνον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ πρίγκηψ Ὀρλώφ εἶχε σημειώσει τὰς δύο ἐκεῖνας λέξεις: *lubi mia*.

— Ἀ! τὸ ἐνθύμιόν μου! ἀνέκραξεν ἡ Αὐγουστίνη... Ἐσώθη!

Καί, στραφεῖσα πρὸς τοὺς δικαστικούς κλητῆρας,

— Νὰ ἔλθετε αὐριον νὰ πληρωθῆτε, τοῖς εἶπεν.

Ἢ ὅτε δ' ἔμεινε μόνη, ἡ Αὐγουστίνη ἔθηκε τὸν χάρτην ἐκεῖνον ἐντὸς φακέλλου καὶ ἐκάλεσε τὴν θαλαμηπόλον της.

— Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ νὰ δοθῇ ἀμέσως εἰς τὸν πρίγκηπα Ὀρλώφ, τῆ εἶπεν.

Ἢ ὅτε δὲ ἡ θαλαμηπόλος ἐξῆλθεν, ἡ Αὐγουστίνη ἔκρυψε τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖράς της.

— Τί ἀθλία ὁποῦ εἶμαι! ἐψιθύρισε... ὦ! πῶς κατήντησα, πῶς κατήντησα!...

ΚΑ'

Ἡ ἐξιλέωσις.

Ἡ θαλαμηπόλος, ἐπανελθοῦσα, ἀνήγειρεν εἰς τὴν Αὐγουστίνην ὅτι ὁ πρίγκηψ θὰ ἤρχετο τὴν ἐσπέραν.

Ἡ ἡμέρα ἐκεῖνη ἐφάνη ὀλόκληρος χρόνος διὰ τὴν Αὐγουστίνην.

Οὐχ ἤττον, μετὰ τὸ δεῖπνον, εἰςῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ ἐκαλλωπίσθη.

Ἄλλ' ὁ καλλωπισμὸς της οὗτος ὑπῆρξεν ἀπλούστατος.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου της, πρῶτην φορὰν τότε δὲν ἐφρόντισε περὶ τοῦ καλλωπισμοῦ της.

Ἄλλως τε ὁ πυρετός, ὅστις εἶχε καταλάβει αὐτὴν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, καθίστα αὐτὴν ἔτι ὠραιότεραν.

Αἰφνης ὁ κώδων ἀντήχησεν Ἀόριστός τις παλμὸς κατέλαβε τὴν καρδίαν τῆς Αὐγουστίνης καὶ, ἐγερθεῖσα πλήρης συγκινήσεως, ἐστηρίχθη, περιμένουσα ἐπὶ τῆς ἐστίας.

Μετ' ὀλίγον ἡ θύρα ἠνεώχθη καὶ ἀνθρωπὸς τις προὐχώρησε βραδέως πρὸς αὐτήν, ἐπίσης συγκεκινημένος ὅπως καὶ αὐτή... Ἡ Αὐγουστίνη, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα πρὸς τὰ κάτω, ἐψιθύρισε:

— Εἶσαι σύ, Ὀρλώφ;...

Ἄλλ' αἰφνης στιβαρὰ τις χεὶρ ἐδράξατο τοῦ βραχίονος τῆς κυρίας Κουρσὺ καὶ ἀγρία τις φωνὴ ἀνέκραξεν:

— Ἀθλία!

Ἡ Αὐγουστίνη ἔπεσε λιπόθυμος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

— Ἐλεος! ἀνέκραξεν, ἔλεος! δὲν εἶμαι ἔνοχος!

Ὁ κύριος Κουρσὺ εἶδε πίπτουσαν λιπόθυμὸν τὴν σύζυγόν του καὶ δὲν συνεκινήθη ἀπεναντίας αὐτός, ὅστις τοσοῦτον ἠγάπησεν αὐτήν, τὴν παρετήρει ἀδιαφόρως καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καθίστατο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν τοσοῦτον ἀγριον καὶ ἀπειλητικόν, ὥστε θὰ ἐφοβεῖτο, βλέπων αὐτόν, καὶ ὁ μᾶλλον ἀτρόμητος τῶν ἀνθρώπων.

Διέτρεχε μεγάλως βήμασι τὸ δωμάτιον, ἀπέσπα ἐξ ὀργῆς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του καὶ διέστειλε σπασμωδικῶς τὰ χεῖλη του, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξήρχοντο ἀναρθροὶ καὶ ἀσυναρτήτοι λέξεις.

— Ἀθλία!... δὲν ὠπισθοχώρησες ἀπέναντι οὐδενός... οὔτε ἀπέναντι τῆς κλοπῆς, οὔτε ἀπέναντι τῆς ἀτιμίας!... Μὲ κατέτρεψες, μὲ ἠτίμασες!... Κατεπάτησες ὑπὸ τοὺς πόδας σου τὸν ἱερώτερον ἔρωτα, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς ποτε, ὅσον ἐγώ, εἴμπορεῖ νὰ αισθανθῇ διὰ μίαν γυναῖκα!... Εἶτα δέ, ὀργισθεὶς διὰ τὴν σιγήν, τὴν ὁποίαν ἐτήρει ἡ Αὐγουστίνη, ἤγειρεν αὐτὴν βιαίως.

— Λέγε λοιπόν, τῆ εἶπεν ἀγρίως, λέγε! Τί σοι ἔκαμα διὰ νὰ με προδώσῃς, νὰ με ἐξευτελίσῃς καὶ νὰ με καταστήσῃς γελοῖον εἰς ὅλον τὸν κόσμον;

Ἡ Αὐγουστίνη ἤνωσεν ἱκετευτικῶς τὰς χεῖρας:

— Εἶμαι ἔνοχος, εἶπε, τὸ ὁμολογῶ, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιον τοῦ ἑαυτοῦ μου... Οὐχ ἤττον αἱ ὑποψίαι σου δὲν εἶνε ἀληθεῖς... Εἶμαι μὲν ἀναξία τῆς ἀγάπης σου, ἀλλὰ δὲν εἶμαι ἀκόμη ἀξία τῆς περιφρονήσεώς σου!...

— Καὶ τὸ ὄνομα ἐκεῖνο! τὸ ὄνομα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπρόφερες πρὸ ὀλίγου, τί ἐσήμαινε; Ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός; Τὸν ἐπερίμενες; Καὶ λοιπὸν τί ἄλλο εἶνε εἰμὴ ἐραστής σου;...

— Σοὶ ὀρκίζομαι... ἐψιθύρισε ἡ Αὐγουστίνη.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἡ θύρα ἠνεώχθη αἰφνης καὶ ἡ θαλαμηπόλος ἀνήγειρε γειωνυῖα τῆ φωνῆ:

— Ὁ πρίγκηψ Ὀρλώφ!

Ὁ κύριος Κουρσὺ, πλήρης ὀργῆς, ἔτρεξεν ἐναντίον τοῦ πρίγκηπος, ὅστις δι' ἐνὸς βλέμματος ἠννόησεν ἀμέσως τὰ πάντα.

— Εἶμαι εἰς τὰς διαταγάς σας, κύριε, εἶπεν ἀποταθεὶς πρὸς τὸν κύριον Κουρσὺ.

— Ἀ! ὄχι, δὲν θὰ μονομαχήσετε! ἀνέκραξεν ἡ Αὐγουστίνη, αὐτὸ δὲν θὰ το ὑποφέρω... ὄχι, δὲν το θέλω!... τιμωρήσατε ἐμὲ μόνον, κύριε, ἐξηκολούθησεν ἀποταθεῖσα πρὸς τὸν σύζυγόν της, κλείσατέ με εἰς μοναστήριον, εἰς φυλακὴν ἐπὶ τέλους, ἀλλὰ μὴ μοναμαχήσετε, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

Ἄλλ' ὁ πρίγκηψ ἐνεχείρισε τὸ ἐπισκεπτήριόν του πρὸς τὸν κύριον Κουρσὺ καὶ ἀνεχώρησε μετὰ σπουδῆς.

— Αὐριον θὰ τον φονεύσω! εἶπε τότε ὁ κύριος Κουρσὺ πρὸς τὴν σύζυγόν του.

— Τί με μέλει! ἀπήντησεν ἡ Αὐγουστίνη, μὴ πωρ τὸν ἀγαπῶ;... δι' ἐσὲ μόνον φοβοῦμαι... Ἀφοῦ ἀπαξ ὑπῆρξα ἡ αἰτία τῆς καταστροφῆς σου, δὲν θέλω νὰ γίνω καὶ ἡ αἰτία τοῦ θανάτου σου... Ὁ πρίγκηψ θὰ σε φονεύσῃ, Βενιαμίν!... Καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ φονευθῆς...

— Ἀλλὰ παρατηρήσατέ με μετὰ πρὸς

οχθής, κυρία, και είπτε αν πρέπει να ζήσω πλέον! . . .

Και όντως· ο κύριος Κουρσού είχεν αλλοιωθῆ εἰς ἀπίστευτον βαθμόν. Ἡ κόμη του ἦτο ἤδη κατάλευκος και τὸ σῶμα του κεκυρτωμένον.

Ἐφάνετο γέρων.

Ἡ Αὐγουστίνη ἐφοβήθη, ἰδοῦσα αὐτόν, και ἠσθάνθη βαθυτάτην λύπην εἰς τὴν καρδίαν της. Οὐχ ἦττον, καταστείλασα τὴν λύπην της, προσεπάθησε νὰ καθυσχάσῃ τὸν κύριον Κουρσού, ἀλλ' οὗτος ἦτο ἀμετάτρεπτος. Ἐρρίψε βλέμμα ἀγριον ἐπ' αὐτῆς και, καθήσας ἐπὶ τινος τραπέζης, ἔγραψε τὴν διαθήκην του και μετ' αὐτὴν διαφόρους ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας, ἐγκλείσας εἰς μέγαν φάκελλον, διηύθυνε πρὸς τὸν Παῦλον Βαρθιέ.

Τούτου γενομένου, ἔγραψε δύο ἄλλας ἐπιστολάς πρὸς τινὰς φίλους του, παρακαλῶν αὐτούς νὰ παρασταθῶσιν ὡς μάρτυρες εἰς τὴν μετὰ τοῦ πρίγκηπος Ὁρλώφ μονομαχίαν του, γενησομένην τὴν πρωίαν τῆς ἐπομένης ἡμέρας, περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν.

Μετὰ τούτο ο κύριος Κουρσού ἐξῆλθεν, ἀφήσας τὴν σύζυγόν του εἰς ἀξιοθρήνητον και ἀπελπιστικὴν κατάστασιν.

Σφοδρὸς πυρετὸς τὴν κατέλαβεν, ὅστις κατέστησεν αὐτὴν ἀναίσθητον.

Ἡ γραῖα θαλαμηπόλος της ἐκάλεσε παρὰ τὸν ἰατρὸν, ὅστις, ἐξετάσας αὐτὴν, ἐκίνησεν ἀπελπιστικῶς τὴν κεφαλὴν.

Μετὰ μίαν ὥραν ο κύριος Κουρσού ἐπανήλθεν.

— Ἡ κυρία ἀποθνήσκει, τῷ εἶπεν ἡ θαλαμηπόλος.

— Καὶ ἐκεῖνος ἀπέθανεν! ἐψιθύρισε ὁ κύριος Κουρσού. . . Τώρα πλέον ἐξεδικήθη! . . .

Ὁ κύριος Κουρσού, κατὰ τὴν μετὰ τοῦ πρίγκηπος μονομαχίαν αὐτοῦ, διεπέρασε τὸ ξιφὸς του εἰς τὰ στήθη τοῦ ἀντιπάλου του, ὅστις, πίπτων εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν μαρτύρων του, μόλις ἐδύνθη νὰ εἴπῃ:

— Ἡ κυρία Κουρσού εἶνε ἀθῶα.

Και ὁ δυστυχῆς Βενιαμὶν ἐδίστασε μὲν πρὸς στιγμὴν περὶ τῆς ἀθῶότητος ταύτης τῆς συζύγου του, ἀλλὰ κατόπιν, ὠριμώτερον σκεφθεὶς, ἐπίστευσεν εἰς τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ θνήσκοντος πρίγκηπος. . .

Οὐχ ἦττον, καιτοὶ οὗτος ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν, ὁ δὲ κ. Κουρσού ἐφάνετο πιστεύσας εἰς αὐτὴν, κατὰ βάθος ὁμως ἀπέμεινε αὐτῷ ἀμφιβολία τις· εἶχε μὲν πεποιθήσῃν ὅτι ἡ σύζυγός του δὲν ἦτο ἔνοχος ὑπέθετεν ὁμως ὅτι ἡ ἄκρα αὐτῆς φιλαρέσκεια τὴν ὤθησεν εἰς διάθεμα, ἠκίστα συναδὸν πρὸς τὴν αὐστηρὰν ἠθικὴν. . . Ἀλλὰ μὴ ἄρά γε και τὸ διάθεμα τοῦτο δὲν ἦτο ἡ πρώτη ὤθησις πρὸς τὸν ὄλεθρον αὐτῆς; . . . Ἄλλως τε, εἶχε ἐγκαταλείψει αὐτόν ἄνευ αἰτίας, ἄνευ λύπης. . . Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ τὴν συγχωρήσῃ. . . Ἀλλὰ ποία τιμωρία ἦτο ἐπαρκὴς διὰ τοσοῦτον βαρὺ ἔγκλημα;

Ἄλλ' ἂν ἐγκατέλειπεν αὐτὴν μόνην, θὰ συνεπλήρου ἐντελῶς τὴν καταστροφὴν

της. Νὰ συζήσῃ λοιπὸν και αὖθις μετ' αὐτῆς; Τοῦτο ἦτο ἀδύνατον· διότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἐφάνετο διατεθειμένη νὰ μετανοήσῃ, οὐδέποτε ἠγάπησεν αὐτόν. . . Νὰ ἐγκλείσῃ αὐτὴν εἰς τινὰ μόνην; Ἀλλὰ πῶς, ἀφοῦ οὐδεμίαν ποτὲ ἐγνώρισε θρησκείαν; . . .

Τί ποιητέον λοιπὸν;

Νὰ ἐγείρῃ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴν διαζεύξεως και ν' ἀναθέσῃ εἰς τὰ δικαστήρια τὴν τιμωρίαν της;

Ἀλλὰ πάλιν διὰ τοῦ μέσου τούτου δὲν θ' ἀνεκαλύπτετο ἡ καταισχύνη του και δὲν θὰ προσεβαλλετο ἡ φιλοτιμία του;

— Θὰ σκεφθῶ ἄλλοτε διὰ τοῦτο, εἶπε καθ' ἑαυτόν.

Ἐσπέραν δὲ τινὰ ἀνέκραξε·

— Ἐπὶ τέλους, ἐσκέφθη ὅποια τιμωρία τῇ ἀρμόζει.

Ἀλλ' ἡ τιμωρία αὐτὴ θὰ ἦτο βεβαίως πολὺ φοβερά, καθόσον ψυχρὸς ἰδρῶς περιέριπε τὸ πρόσωπον τοῦ κυρίου Κουρσού και αἱ χεῖρές του ἔτρεμον σπασμωδικῶς.

Ἡ Αὐγουστίνη δὲν εἶχε γνῶσιν τῶν διατρεχόντων. Ὁ θάνατος ἐπέκειτο τῆς κεφαλῆς της, ὡς ἡ μάχαιρα τοῦ Δαμοκλέους, και ἀνέμεινε ἀταράχως τὴν ὥραν, καθ' ἣν θὰ ἐδίδε λόγον τῶν πράξεών της.

Ἐν τούτοις ο κύριος Κουρσού ἔγραπεν ἀκαταπαύστως ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας διηύθυνεν εἰς Haussois. Ἡ θέσις του ὡς ἐργοστασιάρχου ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐδεινῶτο, καθόσον κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν ὁ πολιτικὸς ὄριζον ἤρξατο νὰ θολῶται. Ὁ γαλλογερμανικὸς πόλεμος, κηρυχθεὶς ἤδη, προεμηνύετο καταστρεπτικῶς τὰ γαλλικὰ στρατεύματα, πλήρη ἐνθουσιασμοῦ και ὑπερηφανεῖας, συνεκεντροῦντο παρὰ τὴν μεθόριον γραμμὴν, και μετ' ὀλίγων αἱ ἐφημερίδες ἀνήγγελλον τὰς πρώτας μάχας. Αἱ ἐργασίαι πᾶσαι ἐσταμάτησαν· κατὰ συνέπειαν και τοῦ κυρίου Κουρσού τὸ ἐργοστάσιον θὰ ὑφίστατο τὰ ὀλέθρια τοῦ πολέμου ἀποτελέσματα. Ὁ κύριος Κουρσού κατέστησε πληρεξούσιόν του εἰς Haussois τὸν Παῦλον Βαρθιέ, παρακαλέσας συνάμα αὐτόν δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς του νὰ φροντίζῃ μᾶλλον ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῶν ἐργατῶν του ἢ ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ, καθόσον μικρὰ τις ἀσθένεια τῆς Αὐγουστίνης θὰ παρέτεινε ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας τὴν εἰς Παρισίους διαμονὴν του.

Ἐπεται συνέχεια.

Σ. Τ.

Ἡ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΝΣΟΡΩ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΔΕΣΖΑΝΑΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

Συνεχία· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

— Μήπως εἶναι τετραυματισμένος; ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς ἀνήσυχος.

— Μπα! θὰ το ἔλεγεν. Ἄλλως, ὡς ὁ Ἀχιλλεύς, θὰ ἐπληρώθη εἰς τὴν πέτρναν.

— Ἐπίσης ὁ ἐπενδύτης του φέρει κηλιδὰς αἵματος, ἰδὲ τὴν χειρίδα. Τί, λοιπὸν, τῷ συνέβη;

— Ἰσως ἐφόνευσε τινὰ, εἶπεν, ὁ Σχικῶ.

— Διατί;

— Πρὸς ἀσκησιν, καλέ.

— Εἶναι παράδοξον, εἶπεν ὁ βασιλεὺς.

Ὁ Σχικῶ ἔξεσε πολὺ σοβαρώτερον τὸ οὖς αὐτοῦ.

— Χμ! χμ! εἶπε.

— Δὲν μοι ἀποκρίνεσαι;

— Ἀπεκρίθην· εἶπον χμ! χμ! Τοῦτο, νομίζω, σημαίνει πολλὰ πράγματα.

— Θεέ μου! εἶπεν ὁ Ἑρρικός τί συμβαίνει περὶξ ἐμοῦ και ὅποῖον μέλλον μὲ περιμένει; Εὐτυχῶς αὐριον. . .

— Σήμερον, τέκνον μου· πάντοτε συγχύζεσαι.

— Ναί, εἶναι ἀληθές.

— Λοιπὸν, σήμερον;

— Σήμερον θὰ ἡσυχάσω.

— Διατί;

— Διότι θὰ φονεύσωσι τοὺς κατηραμένους Ἀνδεγαυοὺς.

— Πιστεύεις, Ἑρρικό;

— Εἶμαι βέβαιος, διότι εἶναι ἀνδρεῖοι.

— Δὲν ἤκουσα ποτέ, ὅτι οἱ Ἀνδεγαυοὶ εἶναι ἀνδρῶν.

— Ναί, ἀλλ' ἰδὲ πόσον εἶναι ρωμκλέοι, ἰδὲ τὸν βραχίονα τοῦ Σχομβέργ.

— Ἄ! ἐὰν ἐβλεπες τὸν βραχίονα τοῦ Ἀντραγκέ.

— Ἰδὲ τὸ ἐπιτακτικὸν χεῖλος τοῦ Κουέλου και τὸ ἐν αὐτῷ τῷ ὑπνω ὑπερήφανον μέτωπον τοῦ Μωζιρόν. Μὲ τοιαῦτα πρόσωπα ἀδύνατον νὰ μὴ νικήσωσιν. Ὁταν οἱ ὀφθαλμοὶ των ἀστράψωσιν, ὁ ἐχθρὸς εἶναι ἠττημένος κατὰ τὸ ἦμισον.

— Ἀγαπητὴ φίλε, εἶπεν ὁ Σχικῶ κινῶν θλιβερῶς τὴν κεφαλὴν, ὑπάρχουσιν ἐπίσης ὑπερήφανα μέτωπα, ὑπὸ τὰ ὁποία ἀπαστράπτουσιν οὐχ ἦττον τούτων τρομεροὶ ὀφθαλμοὶ. Μόνον ταῦτα σὲ καθησυχάζουσιν;

— Ὅχι, ἐλθὲ νὰ σοι δεῖξω και ἄλλο τι.

— Ποῦ;

— Εἰς τὸ γραφεῖόν μου.

— Ὅ, τι θὰ μοι δεῖξεις σὲ πειθεὶ περὶ τῆς νίκης;

— Ναί.

— Ἐλθὲ λοιπὸν.

— Περιμένε.

Ὁ Ἑρρικός ἐκινήθη ἐν βῆμα, ὅπως πλησιασῆ τοὺς νεανίας.

— Τί; ἠρώτησεν ὁ Σχικῶ.

— Ἄκουσον· δὲν θέλω αὐριον ἢ μᾶλλον σήμερον οὔτε νὰ τοὺς λυπήσω, οὔτε νὰ τοὺς συγχινήσω, ἐπομένως θ' ἀποχαιρετήσω αὐτοὺς ἀπὸ τοῦδε.

Ὁ Σχικῶ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Ἀποχαιρέτησον αὐτούς, τέκνον μου, εἶπεν.

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς τοῦ Σχικῶ ἦτο τόσον μελαγχολικός, ὅστε ὁ βασιλεὺς ἐφρικίασε και δάκρυ ἐβρεξε τὰ ξηρὰ βλέφαρά του.

— Ὑγιαίνοιτε, φίλοι μου, ἐψιθύρισε ὁ βασιλεὺς, ὑγιαίνοιτε, καλοὶ μου φίλοι.

Ὁ Σχικῶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον, διότι ἡ καρδία του δὲν ἦτο ἐκ μαρμάρου, ὡς ἐπίσης δὲν ἦτο και ἡ τοῦ βασιλέως.

Ἄλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ του, παρὰ τὴν θέλη-

σιν του, ἐστράφησαν αὖθις πρὸς τοὺς νεανίας.

Ὁ Ἑρρίκος ἐκλινε καὶ ἠσπάζετο αὐτῶν τὰ μέτωπα.

Τὸ ὠχρὸν φῶς ροδοχρόου κηρίου ἐφώτιζε τὴν σκηνὴν καὶ προσέδιδε τὸν πένθιμον χρωματισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν παρατεσμάτων τοῦ κοιτῶνος καὶ ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν μετεχόντων τῆς σκηνῆς.

Ὁ Σχικῶ δὲν ἦτο δυσειδαίμων, ὅτε ὁμως εἶδε τὸν Ἑρρίκον θίγοντα διὰ τῶν χειλέων του τὰ μέτωπα τοῦ Μωζιρόν, τοῦ Κουέλου καὶ τοῦ Σχομβέργ, ἡ φαντασία του ἀναπαρέστησεν αὐτῷ ἀπαρηγόρητον ζῶντα, ὅστις ἀπεχαιρέτα νεκρούς, κειμένους ἤδη ἐντὸς τῶν τάφων των.

— Παραδόξον, εἶπεν ὁ Σχικῶ, οὐδέποτε ἠσθάνθην τοιοῦτό τι, δυστυχή παιδιά!

Μόλις ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἀσπασθῆ τοὺς φίλους του, ὁ δ' Ἐπερών ἠνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς, ἵνα ἴδῃ, ἐὰν εἶχεν ἀναχωρήσει.

Τῷ ὄντι δ' ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἐξέλθει τοῦ κοιτῶνος, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Σχικῶ.

Ὁ δ' Ἐπερών κατῆλθε τῆς κλίνης του καὶ ἠσχολήθη νὰ ἐξαλείψῃ, ὅσον ἠδυνήθη κάλλιον, τὰ ἐπὶ τῶν ὑποδημάτων του καὶ ἐπὶ τοῦ ἱματίου του ὑπάρχοντα ἴχνη αἵματος.

Αὕτη ἡ ἀσχολία ἔφερεν αὖθις τὸ πνεῦμά του ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς πλατείας τῆς Βασιτίλλης.

— Δὲν θὰ εἶχον εἰς τὰς φλέβας ἀρκετὸν αἷμα, ἐψυθίρισε, διὰ τὸν ἄνδρα, ὅστις ἔχουσε τόσον ἀπόψε.

Αὖθις δὲ κατεκλίθη.

Ὁ Ἑρρίκος ὠδήγησε τὸν Σχικῶ εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἀνοίξας δ' ἐξ ἐβένου καὶ ἔνδοθεν διὰ μετὰξὺς κεκαλυμμένον κιβώτιον,

— Ἴδού, εἶπε, παρατήρησον.

— Σίφη! εἶπεν ὁ Σχικῶ. Τὰ βλέπω. Ἐπειτα;

— Ναί, ξίφη, ἀλλὰ ξίφη ἠύλογημένα, ἀγαπητὴ φίλε.

— Ὑπὸ τίνος;

— Ὑπὸ τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν, τοῦ Πάπα, ὅστις μὴ παρέσχε ταύτην τὴν χάριν. Αὐτὸ τὸ κιβώτιδιον, ὡς τὸ βλέπεις, ὅπως ἀποσταλῆ εἰς Ρώμην καὶ ἐπιστραφῆ, μοὶ στοιχιζει εἰκοσιν ἵππους καὶ τέσσαρας ἄνδρας· ἀλλ' ὁμως τὰ ξίφη ἠύλογηθήσαν.

— Κεντῶσι καλῶς; ἠρώτησεν ὁ Σχικῶ.

— Ἀναμφιβόλως· ἡ ὑπερτάτη ἀξία των ὁμως ἔγκειται, Σχικῶ, εἰς τὸ ὅτι εἶναι ἠύλογημένα.

— Ναί, τὸ ἠξεύρω· πλὴν εὐχαριστοῦμαι νὰ μανθάνω, ὅτι κεντῶσιν.

— Ἀθρήσκει!

— Τώρα, υἱέ μου, ἄς ὁμιλήσωμεν περὶ ἐτέρων ἀντικειμένων.

— Ἔστω, ἀλλὰ ταχέως.

— Ἔέλεις νὰ κοιμηθῆς;

— Ὅχι, θέλω νὰ προσευχηθῶ.

— Λοιπόν, ἄς συνομιλήσωμεν περὶ ὑποθέσεων. Διέταξες νὰ φέρωσι τὸν δοῦκα τῆς Ἀνδεγαυίας;

— Ναί, περιμένει κάτω.

— Τί σκέπτεσαι νὰ τον κάμης;

— Νὰ τον ρίψω εἰς τὴν Βασιτίλλην.

— Φρονιμώτατον. Ἐκλεξον ὁμως βαθύτατον, κάλλιστα κεκλεισμένον καὶ ἀσφαλέστατον κελλίον, λόγου χάριν ἐκεῖνον, ἐν τῷ ὅποιῳ ἐνεκλείσθη ὁ στρατάρχης τοῦ Σκιν-Πῶλ ἢ ὁ Ἰάκωβος δ' Ἀρμανιάκ.

— ὦ! ἔσο ἦτυχος.

— ἠξεύρω ποῦ πωλοῦσιν ὠραία μαύρα βελούδα, τέκνον μου.

— Σχικῶ! εἶναι ἀδελφός μου.

— Εἶναι ἀληθές, εἰς δὲ τὴν αὐλήν, τὸ οἰκογενειακὸν πένθος ἐκδηλοῦται διὰ τοῦ ἰώδους χρώματος. Θὰ τῷ ὁμιλήσης;

— Ναί, βεβαίως, ὅπως τῷ ἀφαιρέσω πᾶσαν ἐλπίδα, ἀποδεικνύων αὐτῷ, ὅτι αἱ συνωμοσίαι του ἀνεκαλύφθησαν.

— Χμ!

— Θεωρεῖς ἄτοπον νὰ συνδιαλεχθῶ μετ' αὐτοῦ;

— Ὅχι! ἀλλ' ἐὰν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σου, ἤθελον παραλείψει τὸν λόγον καὶ ἤθελον καταστήσει ἀσφαλεστέραν τὴν φυλακὴν.

— Ἄς ὀδηγήσωσι τὸν δοῦκα δ' Ἀνζιού, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος.

— Ἐγὼ ὁμως, εἶπεν ὁ Σχικῶ, κινῶν τὴν κεφαλὴν, ἐμμένω εἰς τὴν πρώτην ἰδέαν μου.

Μετὰ μίαν στιγμὴν, ὁ δοῦξ εἰσῆλθεν, ὠχρότατος καὶ ἀοπλος. Παρηκολούθει δὲ αὐτὸν ὁ Κριλλῶν μὲ τὸ ξίφος εἰς τὴν δεξιάν.

— Ποῦ τὸν ἤυρετε; ἠρώτησε τὸν Κριλλῶν ὁ βασιλεὺς, ὡς ἐὰν ὁ δοῦξ δὲν ἦτο παρών.

— Μεγαλειότατε, ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης δὲν ἦτο εἰς τὸ μέγαρόν της, μετὰ μικρὸν ὁμως, ἀφ' οὗ κατέλαβον τὸ μέγαρον ἐν ὀνόματι τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, ὁ Ὑψηλότατος ἐπέστρεψε καὶ τον συνελάβομεν ἄνευ ἀντιστάσεως.

— Εἶναι εὐτύχημα, εἶπεν ὁ βασιλεὺς μετὰ περιφρονήσεως.

Εἶτα δέ, στραφεὶς πρὸς τὸν πρίγκηπα:

— Ποῦ ἦσθε, κύριε; ἠρώτησεν.

— Ὅπου δῆποτε ἂν ἤμην, Μεγαλειότατε, ἐστὲ πεπεισμένος, ἀπεκριθῆ ὁ δοῦξ, ὅτι ἠσχολούμην περὶ ὑμῶν.

— Δὲν ἀμφιβάλλω, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, ἡ δ' ὕμετέρα ἀπάντησις ἀποδεικνύει, ὅτι δὲν ἐπραξα κωκῶς, ἀποδίδων ὑμῖν τὰ ἴσα.

Ὁ Φραγκίσκος προσέκλινεν ἀτάραχος καὶ μετὰ σεβασμοῦ.

— Ἐμπρός, ποῦ ἦσθε; εἶπεν ὁ βασιλεὺς, βαδίζων πρὸς τὸν ἀδελφόν του, τί ἐπραττετε, ἐνῷ οἱ συνένοχοι ὑμῶν συνελαμβάνοντο;

— Οἱ συνένοχοί μου, εἶπεν ὁ Φραγκίσκος.

— Ναί, οἱ συνένοχοί σας, ἐπανελάβην ὁ βασιλεὺς.

— Μεγαλειότατε, βεβαίως ἔχετε κακὰς περὶ ἐμοῦ πληροφορίες.

— ὦ! ταύτην τὴν φορὰν, κύριε, δὲν θά μοι διαφύγετε, τὸ ἐγκληματικὸν στάδιόν σας ἔληξεν. Οὐδὲ τώρα θὰ με διαδεχθῆτε, ἀδελφέ μου.

— Μεγαλειότατε, Μεγαλειότατε, πρὸς χάριν, πραῦνθητε· βεβαίως, ὑπάρχει τις ἐξερεθίζων ὑμᾶς κατ' ἐμοῦ.

— Ἀθλιε! ἀνέκραξεν ὁ Ἑρρίκος ἐξαλ-

λος ἐκ τῆς ὀργῆς, θ' ἀποθάνῃς ἐκ τῆς πείνης εἰς τὴν Βασιτίλλην.

— Περιμένω τὰς διαταγάς σας, Μεγαλειότατε, καὶ τὰς εὐλογᾶ, ἐὰν ἔτι πρόκειται νὰ ἐπιφέρωσι τὸν θάνατόν μου.

— Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ποῦ ἦσθε, ὑποκριτᾶ;

— Μεγαλειότατε, ἔσωζον ὑμᾶς καὶ ἐργαζόμενον ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τῆς ἡσυχίας τοῦ βασιλείου ὑμῶν.

— ὦ! εἶπεν ὁ βασιλεὺς ὡς ἀπολελιθωμένος· μὰ τὴν τιμὴν μου, ἡ αὐθάδεια εἶναι πολὺ μεγάλη.

— Μπᾶ! εἶπεν ὁ Σχικῶ, ὀπισθοχωρῶν, διηγήθητι ἡμῖν τὰ πράγματα, πρίγκηψ μου· θὰ εἶναι περιέργα.

— Μεγαλειότατε, ἤθελον τὰ διηγηθῆ παραχρῆμα, ἐὰν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης μὲ μετεχειρίζετο ὡς ἀδελφόν· ἀφοῦ ὁμως μὲ μεταχειρίζεται ὡς ἔνοχον, θὰ περιμείνω νὰ συνηγορήσωσιν ὑπὲρ ἐμοῦ αὐτὰ τὰ πράγματα.

Μετὰ ταύτας τὰς λέξεις, ἐχαίρησεν ἐκ νέου καὶ ὑποκλινέστερον ἢ πρότερον τὸν ἀδελφόν του, στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν Κριλλῶν καὶ τοὺς λοιποὺς παρισταμένους ἀξιωματικούς:

— Τίς ἐξ ὑμῶν, κύριοι, εἶπε, θὰ ὀδηγήσῃ τὸν πρῶτον ἐξ αἵματος πρίγκηπα τῆς Γαλλίας εἰς τὴν Βασιτίλλην;

Ὁ Σχικῶ ἐσκέπτετο, αἰφνης δ' ἀστραπιαία σκέψις ἐφώτισε τὸ πνεῦμά του.

— Ἀ! ἄ! ἐψυθίρισε, νομίζω ὅτι ἐνοῶ διατὶ ὁ κύριος δ' Ἐπερών εἶχεν τόσον αἷμα εἰς τοὺς πόδας καὶ τόσον ὀλίγον ἐπὶ τῶν παρειῶν του.

ΠΗ'

Ἡ πρωία τοῦ ἀγῶνος.

Ὁραία ἡμέρα ἀνέτελλεν ἐπὶ τῶν Παρισίων· οὐδεὶς ἀστὸς ἐγίνωσκε τὰς ἐπικειμένους μονομαχίας, ἀλλ' οἱ τε βασιλοφρονες καὶ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Γκίζη εὐπατρίδαι, οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἰσέτι διατελοῦντες ἐκπληκτοὶ, περιέμενον τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ἐλάμβανον τὰ μέτρα των, ὅπως συγχαρῶσιν ἐγκαίρως τῷ μέλλοντι νικητῇ.

Ὡς εἶδομεν ἐν τῷ προηγούμενῳ κεφαλαίῳ, ὁ βασιλεὺς δὲν ἐκοιμήθη καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἀλλὰ διενυκτέρευσε, κλαίων καὶ προσευχόμενος· ὡς ἄνδρες ὁμως καὶ ἔμπειρος, ἰδίως εἰς τὰ τῶν μονομαχιῶν, ἐξῆλθε τοῦ Λούβρου τὴν τρίτην πρωϊνὴν ὥραν, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Σχικῶ, ὅπως μεταβῆ καὶ παράσχη τοῖς φίλοις του τὴν μόνην ἐκδούλευσιν, τὴν ὁποῖαν ἠδύνατο νὰ παράσχη αὐτοῖς.

Μετέβη νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν τόπον τοῦ μέλλοντος ἀγῶνος.

Ἦτο σκηνὴ λίαν ἀξιοπαρατήρητος καὶ, ἄς το εἴπωμεν ἄνευ εἰρωνείας, ἥμισυτα προκτηρηθεῖσα.

Ὁ βασιλεὺς, περιβεβλημένος ἱμάτια βαθέως χρώματος καὶ κεκαλυμμένος δι' εὐρέας μανδύου, μὲ τὸ ξίφος εἰς τὸ πλευρόν του καὶ μὲ τὴν κόμην καὶ τοὺς ὀφθαλμούς καλυπτομένους ὑπὸ τῶν χειλέων τοῦ πῆλου του, παρηκολούθησε τὴν ὁδὸν τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου μέχρις ἀποστάσεως τρια-

κοσίαν βημάτων ἀπὸ τῆς Βαστίλλης φθὰς ὅμως ἐκεῖ καὶ ἰδὼν μεγάλην συνάθροισιν ἀνθρώπων ἄνωθεν τῆς οδοῦ τοῦ Ἁγίου Παύλου, δὲν ἠθέλησε ν' ἀναμιχθῆ μετὰ τοῦ πλήθους, ἀλλ' ἐστράφη εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης καὶ ἀφίκετο ἐκ τῶν ὀπισθεν εἰς τὸ πεδίου Τουρνέλ.

Εὐνόητον εἶναι τί ἐπραττε τὸ πλῆθος εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Ἁγίου Παύλου· ἠρίθμει τοὺς νεκροὺς τῆς νυκτός.

Ὁ βασιλεὺς, ἀποφυγὼν νὰ διέλθῃ ἐκεῖθεν, δὲν ἔμκθε τὰ συμβάντα.

Ὁ Σχικῶ, ὅστις εἶχε παρευρεθῆ εἰς τὴν πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν ἐριδα ἢ μάλλον συμφωνίαν, ἐξῆγει τῷ βασιλεὶ τὰς θέσεις, τὰς ὁποίας ἔμελλον νὰ καταλάβωσιν οἱ ἀγωνισθησόμενοι καὶ τοὺς ὄρους τῆς μονομαχίας.

Ὁ Ἑρρίκος, μετὰ τὰς πληροφορίας ταύτας, κατεμέτρησε τὸν χῶρον, παρετήρησε τὰ δένδρα, ὑπελόγησε τὴν ἀντανάκλασιν τοῦ ἡλίου καὶ εἶπεν:

— Ὁ Κουέλος θὰ εὐρεθῆ πολὺ ἐκτεθειμένος, διότι αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου θὰ προσπίπτωσιν αὐτῷ δεξιόθεν, ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ ἀπομένοντος αὐτῷ ὀφθαλμοῦ!), ἐνῶ ὁ Μωζιρόν θέλει ἔχει ὅλην τὴν σκιάν. Ὁ Κουέλος ἔδει νὰ λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ Μωζιρόν καὶ οὗτος, ὅστις ἔχει ἀρίστους ὀφθαλμούς, ἔδει νὰ λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ Κουέλου. Ὁ Σχομβέργ ὅμως, τοῦ ὁποίου αἱ κνήμαι εἶναι ἀσθενεῖς, ἔχει ὀπισθεν τοῦ ἐν δένδρον, ὅπως τῷ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν ὑποχώρησιν, ἐν ἀνάγκῃ. Τοῦτο μὲ καθησυχάζει ὡς πρὸς αὐτόν· ἀλλ' ὁ Κουέλος, ὁ ἀτυχῆς Κουέλος μου!

Ἐκίνησε δὲ τὴν κεφαλὴν θλιβερῶς.

— Μὲ λυπεῖς, βασιλεῦ μου, εἶπεν ὁ Σχικῶ. Ἐμπρός, μὴ βασιανίζεσαι τοιοῦτοτρόπως· τί διάβολον! ἄς συμβῆ, ὅτι ἂν συμβῆ.

Ὁ βασιλεὺς ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐστέναξε.

— Ἰδέ, Θεέ μου, πῶς βλασφημεῖ, ἐψιθύρισε· πλὴν γινώσκεις, ὅτι εἶναι τρελλός.

Ὁ Σχικῶ ἀνέστειλε τοὺς ὄμους.

— Καὶ ὁ δ' Ἐπερών, ἐξηκολούθησεν ὁ βασιλεὺς· εἶμαι, τῇ ἀληθείᾳ, ἀδικος, διότι δὲν ἐμερίμνησα περὶ αὐτοῦ· ὁ δ' Ἐπερών, ὅστις θὰ ἔχει ἀντιμέτωπον τὸν Βουσύ, πῶς θὰ εἶναι ἐκτεθειμένος! . . . Ἰδέ τὴν διάθεσιν τοῦ ἐδάφους, ἀνδρετέ μου Σχικῶ· ἀριστερὰ ἐν πρόχωμα, δεξιὰ ἐν δένδρον καὶ ὀπισθεν εἰς χάνδαξ, ἐνῶ ὁ δ' Ἐπερών θὰ ἔχει ἀνάγκη νὰ μετακινεῖται, διότι ὁ Βουσύ εἶναι τίγρις, λέων, ὄφις, ζίφος ζῶν, τὸ ὅποιον πηδᾷ, ἐκτυλίσσεται καὶ περιστέλλεται.

— Μπα! εἶπεν ὁ Σχικῶ, ἐγὼ δὲν ἀνησυχῶ διὰ τὸν δ' Ἐπερών.

— Ἐχεις ἀδικον, θὰ φονευθῆ.

— Αὐτός! δὲν εἶναι τόσο ἀνόητος· θὰ ἔλαβε προφυλακτικὰ μέτρα, μὴ χάνεσαι.

— Τί ἐννοεῖς;

— Ἐννοῶ, ὅτι δὲν θὰ μονομαχήσει.

— Τί λέγεις! δὲν τον ἤκουσας πρὸ ὀλίγου;

1. Ὁ Κουέλος, ἐν προηγουμένη μονομαχίᾳ, εἶχε στερηθῆ τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ.

— Βεβαίως.

— Λοιπόν;

— Λοιπόν, διὰ τοῦτο σοὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι δὲν θὰ μονομαχήσει.

— Ἄνθρωπε ἀπιστε καὶ εἰρων.

— Γνωρίζω τὸν Γασκόνον μου, Ἑρρίκε· ἐὰν ὅμως μοὶ πιστεύης, ἄς ἀποσυρθῶμεν, φίλιτατε Μεγαλειότατε, διότι ἡ ἡμέρα ἀνέτειλεν· ἄς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ Λουβρον.

— Δύνασαι νὰ πιστεύσης, ὅτι θὰ μείνω εἰς τὸ Λουβρον, διαρκούντος τοῦ ἀγῶνος;

— Διάβολε! θὰ μείνεις, διότι, ἐὰν τις σὲ ἴδῃ, ὅλοι θὰ λέγωσιν, ἐὰν οἱ φίλοι σου νικήσωσιν, ὅτι ἐβίασες τὴν νίκην διὰ τινος μαγείας, ἐὰν δ' ἠττηθῶσιν, ὅτι ἔφερες αὐτοῖς τὴν δυστυχίαν.

— Καὶ τί μοι μέλλει διὰ τὰς φήμας καὶ τὰ σχόλια; Θά τους ἀγαπῶ μέχρι τέλους.

— Εὐχαριστοῦμαι ὅτι εἶσαι ἰσχυρὸν πνεῦμα, Ἑρρίκε· μάλιστα δὲ σοὶ συγχαίρω, ὅτι ἀγαπᾷς τοὺς φίλους σου, τὸ ὅποιον εἶναι σπανία ἀρετὴ διὰ τοὺς πρίγκηπας, πλὴν δὲν θέλω ν' ἀφήσω μόνον τὸν δούκα δ' Ἀνζιεύ εἰς τὸ Λουβρον.

— Δὲν εἶναι ἐκεῖ ὁ Κριλλιῶν;

— Αἶ! ὁ Κριλλιῶν εἶναι ταῦρος, ρινόκερος, ἀγριόχοιρος, εἶναι ὅ,τι θέλεις ἀγριον καὶ ἀδάμαστον, ἐνῶ ὁ ἀδελφός σου εἶναι ἔχιδνα, ὄφις κροταλλίας, εἶναι ζῶον, τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχὺς ἐγκεῖται οὐχὶ ἐν τῇ δυνάμει, ἀλλ' ἐν τῇ δηλητηρίᾳ.

— Ἐχεις δίκαιον, ἔπρεπε νὰ τον ρίψω εἰς τὴν Βαστίλλην.

— Σοὶ εἶπον, ὅτι ὤφειλες νὰ μὴ τον ἴδῃς.

— Ναί, ἠττήθην ὑπὸ τῆς ἀταραξίας του, ὑπὸ τῆς ἐκδουλεύσεως, τὴν ὁποίαν ἀξιοῖ, ὅτι μοὶ παρέσχεν.

— Ἀκριβῶς διὰ τοῦτο, δέον νὰ δυσπιστῆς πρὸς αὐτόν. Ἄς ἀπέλθωμεν, τέκνον μου, ἀκουσόν μου.

Ὁ Ἑρρίκος ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν τοῦ Σχικῶ καὶ ἐπανάλαβε τὴν πρὸς τὸ Λουβρον ἀγούσαν, ἀφοῦ ἔριψε τελευταίον βλέμμα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μελλούσης πάλης.

Ὅτε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Σχικῶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Λουβρον, πάντες εἶχον ἐγεροθῆ.

Οἱ νεανίαι εἶχον ἀφυπνισθῆ ἐκ τῶν πρώτων καὶ οἱ θεράποντες ἐνέδυσον αὐτούς.

Ὁ βασιλεὺς ἠρώτησεν εἰς τί ἠσχολοῦντο.

Ὁ Σχομβέργ κατεγίνετο εἰς κάμψεις τῶν γονάτων, ὁ Κουέλος ἔτριβε τοὺς ὀφθαλμούς του μὲ ὕδωρ κλήματος τῆς ἀμπέλου, ὁ Μωζιρόν ἔπινε ποτήριον ἰσπανικοῦ οἴνου καὶ ὁ δ' Ἐπερών ἠκόνιζε τὸ ζίφος του.

Μάλιστα δ' ἠδύνατό τις νὰ βλέπῃ τοῦτον, διότι εἶχε τοποθετήσῃ τὸ ἀκόνιον ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ κοινοῦ κοιτώνα.

— Καὶ λέγεις, ὅτι δὲν εἶναι εἰς Βαυάρδος; εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, παρατηρῶν αὐτὸν μετὰ στοργῆς.

— Ὅχι, λέγω μόνον ὅτι εἶναι τροχιστής, ἀπήνησεν ὁ Σχικῶ.

Ὁ δ' Ἐπερών εἶδε τὸν Ἑρρίκον καὶ ἀνεφώνησεν: ὁ βασιλεὺς!

Τότε ὁ Ἑρρίκος, παρὰ τὴν ἀπόφασίν του, τὴν ὁποίαν ὅμως καὶ ἀνευ ταύτης τῆς

περιστάσεως δὲν θὰ εἶχε τὴν δύναμιν νὰ τηρήσῃ, εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα.

Εἶπομεν, ὅτι ὁ Ἑρρίκος ἦτο βασιλεὺς πλήρης μεγαλοπρεπείας καὶ εἶχε μέγα κράτος ἐφ' ἑαυτοῦ.

Τὸ ἤρεμον καὶ σχεδὸν μειδιῶν πρόσωπόν του δὲν προέδιδε τὰ αἰσθημὰ τῆς καρδίας του.

— Καλὴν ἡμέραν, κύριοι, εἶπε· σὰς εὐρίσκω εἰς ἀρίστas διαθέσεις, νομίζω.

— Δόξα τῷ Θεῷ! ναί, Μεγαλειότατε, ἀπήνησεν ὁ Κουέλος.

— Εἶσαι μελαγχολικός, Μωζιρόν.

— Μεγαλειότατε, εἶμαι λίαν προληπτικός, ὡς ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, ἠξεύρει, ἐπειδὴ δὲ εἶδον κακὰ ὄνειρα, ἐνθαρρύνω τὴν καρδίαν μου δι' ὀλίγου ἰσπανικοῦ οἴνου.

— Φίλε μου, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, δέον νὰ ἐνθυμεῖσαι, λαλῶ δὲ κατὰ τὸν Μιρών, ὅστις εἶνε μέγας ἰατρός, δέον νὰ ἐνθυμεῖσαι, λέγω, ὅτι τὰ ὄνειρα ἐξήρτηνται ἐκ τῶν ἐντυπώσεων τῆς προτεραιᾶς καὶ ὅτι δὲν ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τῶν πράξεων τῆς ἐπιούσης, ἐκτός, ἐννοεῖται, τῆς βουλήσεως τοῦ Θεοῦ.

— Ἐνεκα τούτου, μὲ βλέπετε ἐτοιμοπόλεμον, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ δ' Ἐπερών, μολοντί ἐπίσης ἐγὼ εἶδον κακὰ ὄνειρα· πλὴν, παρὰ τὰ ὄνειρά μου, ὁ βραχίων μου εἶναι ἰσχυρός καὶ τὸ βλέμμα ὀξύ.

Ἐκτύπησε δὲ τὸν τοίχον διὰ τοῦ προσφάτως ἠκονισμένου ζίφους του.

— Ναί, εἶπεν ὁ Σχικῶ, ὠνειρεύθητε, ὅτι εἴχετε αἷμα εἰς τὰ ὑποδήματά σας· τοιοῦτο ὄνειρον δὲν εἶναι κακόν, διότι σημαίνει, ὅτι θ' ἀναδειχθῆτε ποτὲ τροπαιοῦχος, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Καῖσαρ.

— Ἀνδρεῖοί μου, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, γινώσκετε, ὅτι κινδυνεύει ἡ τιμὴ τοῦ βασιλέως σας, διότι, τρόπον τινὰ, ὑπερασπίζετε τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ· πλὴν μόνῃ ἡ τιμὴ του εἶναι ἐκτεθειμένη ἐννοήσατέ το καλῶς, μὴ μεριμνήσητε δὲ περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ προσώπου αὐτοῦ. Τὴν παρελθούσαν νύκτα, ἠδραίωσα τὸν θρόνον μου κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε, τούλαχιστον ἐπὶ τινὰ χρόνον, οὐδεὶς τιναγμός δύναται νὰ κλονίσῃ αὐτόν. Ἀγωνίσθητε, λοιπόν, χάριν τῆς τιμῆς.

— Μεγαλειότατε, ἐστὲ ἡσυχος· ἴσως ἀπολέσωμεν τὴν ζωὴν, εἶπεν ὁ Κουέλος, ἀλλὰ πάντως ἡ τιμὴ θὰ σωθῆ.

— Κύριοι, ἐξηκολούθησεν ὁ βασιλεὺς, σὰς ἀγαπῶ τυφερῶς καὶ ἐπίσης σὰς ἐκτιμῶ. Ἀφετέ με, λοιπόν, νὰ σὰς δώσω μίαν συμβουλὴν: ὄχι ἐπίδειξιν ἀνωφελοῦς ἀνδρείας· δὲν θὰ με δικαιώσητε ἀποθνήσκοντες, ἀλλὰ φονεύοντες τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν.

— Ω! ἐγὼ, εἶπεν ὁ δ' Ἐπερών, δὲν δίδω χάριν.

— Ἐγὼ, εἶπεν ὁ Κουέλος, οὐδὲν ἐγγυῶμαι, ἀλλὰ θὰ πράξω ὅ,τι μοὶ εἶναι δυνατόν.

— Καὶ ἐγὼ, εἶπεν ὁ Μωζιρόν, ἐγγυῶμαι πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, ὅτι, ἐὰν ἀποθάνω, θὰ φονεύσω ταύτοχρόνως τὸν ἀντίπαλόν μου.

— Θέλετε μονομαχήσει δια δόνου του ξίφους ;

— Διά τε του ξίφους και του έγχειριδίου, είπεν ο Σχομβέργ.

Ο βασιλεύς είχε την χείρα επί του στήθους του.

Ίσως ή χείρ και ή καρδιά του συνδιελέγοντο περί των φόβων των, αλλά, κατά τό φαινόμενον, ο Έρρίκος ήτο αληθής βασιλεύς, μεγαλοπρεπής, με τους όφθαλμούς ξηρούς και με τό χεϊλος υπερήφανον, όστις έξαπέστελλε στρατιώτας και ουχι φίλους εις την μάχην.

— Τη αληθεία, βασιλεύ μου, είσαι πραγματικώς ώραιος, ταύτην την στιγμήν, είπεν αὐτῷ ο Σχικώ.

Οί εὐπατρίδαι ήσαν έτοιμοι και μόνον άπέμενεν αὐτοῖς νά υποκλιθῶσιν ενώπιον του κυρίου των.

— Ύπάγετε έφιπποι ; είπεν ο Έρρίκος.

— Όχι, Μεγαλειότατε, είπεν ο Κουέλος, θα βαδίσωμεν πεζῆ, διότι είναι υγιεινή άσκησις, ήτις άνακουφίζει την κεφαλήν, ως δ' ή Ύμετέρα Μεγαλειότης είπε μυριάκις, ή κεφαλή διευθύνει τό ξίφος και ουχι ο βραχίον.

— Έχετε δικαίον, τέκνον μου. Την χείρά σας.

Ο Κουέλος εκλινε και ήσπάσθη την χείρα του βασιλέως, έμιμήθησαν δ' αὐτόν και οί λοιποί.

Ο δ' Έπερνών έγονυπέτησε, λέγων :

— Μεγαλειότατε, εὐλογήσατε τό ξίφος μου.

— Όχι δ' Έπερνών, είπεν ο βασιλεύς, δώσατε τό ξίφος σας εις τον άκόλουθόν σας. Έπιφύαττω υμῖν ξίφη καλλίτερα των ιδιων σας. Φέρε τά ξίφη, Σχικώ.

— Όχι, είπεν ο Γασκόνος, δός αὐτήν την παραγγελίαν εις τον άρχηγόν των σωματοφυλάκων σου, διότι εγώ δεν είμαι είμη τρελλός και άσεβής, αἰ δ' εὐλογίαι του οὐρανοῦ ήδύναντο νά μεταβληθῶσιν εις άπαισίας μαγείας, εάν ο φίλος μου διάβολος συνελάμβανε την σκέψιν νά παρατηρήση τάς χείράς μου και νά ἴδῃ τί φέρω.

— Όποια ξίφη είναι, Μεγαλειότατε ; ήρώτησεν ο Σχομβέργ, ρίψας βλέμμα επί του κιωτιδίου, τό όποτον εκόμιζεν άξιωματικός.

— Ξίφη της Ίταλίας, τέκνον μου, κατασκευασθέντα εις τά Μεδιόλανα : αἱ λαβαί είναι καλαί, ως βλέπετε : επειδή δέ, εκτός του Σχομβέργ, οί λοιποι έχετε τάς χείρας άβρας, ή πρώτη μαστίγωσις ήθελεν άφοπλίσαι υμᾶς, εάν αἱ χείρές σας δεν προσφυλάσσοντο καλῶς.

— Εὐχαριστοῦμεν, εὐχαριστοῦμεν, Μεγαλειότατε, άνέκραξαν όμοφώνως οί τέσσαρες νεανίαι.

— Ύπάγετε, είναι καιρός, είπεν ο βασιλεύς, μη δυνάμενος νά κατισχύσῃ πλέον της συγκινήσεώς του.

— Μεγαλειότατε, είπεν ο Κουέλος, δεν θα έχωμεν τά βλέμματα της Ύμετέρας Μεγαλειότητος, όπως ένθαρρύνωσιν υμᾶς ;

— Όχι, θα ήτο άνάρμοστον· θέλετε μονομαχήσει άνευ της γνώσεώς μου και άνευ της άδειάς μου· ας μη δώσωμεν έ-

πιστημότητα εις τον άγωνα : ας θεωρηθῇ άποτέλεσμα ιδιωτικῆς έριδος.

Άπεχαιρέτησε δ' αὐτοῦς ο βασιλεύς, δια χειρονομίας πραγματικῶς μεγαλοπρεποῦς.

Άφου δ' οί κύριοι και οί άκόλουθοι αὐτων υπερέβησαν την φλιάν της πύλης του Λούδρου, ώτε δεν ήκούετο πλέον ο κρότος των πτεριστήρων και των θωράκων των πανόπλων άκολουθων των τεσσάρων εὐπατριδων :

— Ά ! άποθνήσκω, είπεν ο βασιλεύς, πεσών επί αναβάθρου.

— Και εγώ, είπεν ο Σχικώ, θέλω νά ἴδω την μονομαχίαν· φρονῶ, άγνωσῶ τον λόγον, αλλά φρονῶ, ότι θέλει συμβῆ τι περιεργον ως πρὸς τον δ' Έπερνών.

— Μ' έγκαταλείπει, Σχικώ ; είπεν ο βασιλεύς με θρηνώδη φωνήν.

— Ναί, είπεν ο Σχικώ, διότι, εάν τις αὐτων παραλείψῃ τό καθήκόν του, θα είμαι εκεί, όπως τον άντικαταστήσω και υπερασπίσω την τιμήν του βασιλέως μου.

— Λοιπόν, υπαγε, είπεν ο Έρρίκος.

Ο Γασκόνος, μόλις λαβών την άδειαν, άπῆλθε, ταχύς ως άστραπή.

Ο βασιλεύς εισῆλθεν εις τον κοιτωνά του, διέταξε νά κλείσωσι τά παράθυρα και άπηγόρευσε πρὸς πάντας έν τῷ Λούδρω νά ρήξωσι κραυγήν ή νά προσφέρωσι λέξιν, είπε δέ πρὸς τον Κριλλιών, τον μόνον γινώσκοντα τά συμβησόμενα :

— Εάν νικήσωμεν, Κριλλιών, θέλεις έλθει νά μοί το είπῃς· εάν δ' ήττηθῶμεν, θέλεις κρούσει τρίς εις την θύραν μου.

— Ναί, Μεγαλειότατε, άπεκρίθη ο Κριλλιών, κινών την κεφαλήν.

ΠΘ'

Οί φίλοι του Βουσύ.

Εάν οί φίλοι του βασιλέως διῆλθον την νύκτα κοιμώμενοι ήσύχως, οί φίλοι του δουκός δ' Ανζιού έπραξαν όμοίως.

Μετα καλόν δείπνον, εις τον όποτον παρεκάθισαν άφ' έαυτων, άνευ της συμβουλης ή της παρουσίας του κυρίου των, όστις δεν άνησυχεί δια τους ενοουμένους του, ως ο βασιλεύς άνησυχεί δια τους ιδιικούς του, κατεκλίθησαν επί μαλακων κλινων έν τη οικία του Άντραγκέ, την όποιαν εξέλεξαν ως τόπον συναθροίσεως, άτε την πλησιεστέραν εις τό πεδίον της μάχης.

Ο άκόλουθος του Ριβεϊράκ, μέγας θηρευτής και ικανός όπλοποίος, διῆλθε την νύκτα, καθαρίζων και άκονίζων τά όπλα.

Είχε δ' επίσης έπιφορτισθῆ ν' άφυπνίσῃ τους νεανίας κατά την άνατολήν του ήλιου, ως είχε την συνήθειάν του κατά τάς ήμέρας των εορτων των κυνηγιων ή των μονομαχιων.

Ο Άντραγκέ, πρὸ του δείπνου, μετέβη εις την οδόν του Αγίου Διονυσίου, όπως ἴδῃ νεαρόν τινα έμπορον, την όποιαν έλάτρευε και ήτις εκκαλείτο ύφ' όλοκλήρου της συνοικίας ή ώραιά εικονόπωλις. Ο Ριβεϊράκ έγγραφε πρὸς την μητέρα του και ο Λιβαρότος συνέταξε την διαθήκην του.

Την τρίτην πρωϊνήν ώραν άκριβῶς, δήλα δὴ ότε οί φίλοι του βασιλέως μόλις άφυπνίζοντο, οί τρεις φίλοι ήσαν ήδη έτοιμοι, ευδιάθετοι και ώπλισμένοι.

Είχον περιβληθῆ έρυθράς άναξυρίδας και περικνημίδας, όπως μη οί έχθροί των βλέπωσι τό αίμά των και όπως μη τουτο φοβίσῃ αὐτοῦς τουτους· οί επενδύται των ήσαν εκ φαίης μεταξης, όπως, εάν ήγωνίζοντο ένδεδυμένοι, ουδεμία πτυχή παρακωλύῃ την ελευθερίαν των κινήσεων των· επί τέλους, έφερον υποδήματα άνευ τακουριων και οί άκόλουθοι αὐτων εκράτουν τά ξίφη των, όπως μη ο βραχιων ή ο ώμος αὐτων αισθανθῆ κόπωσιν τινα.

Ο καιρός ήτο θαυμάσιος δια τον έρωτα, την μάχην ή τον περιπατον.

Οί νεανίαι, πριν ή εξέλθωσι της οικίας, ήτήσαντο παρὰ του δουκός δ' Ανζιού ειδήσεις περί του Βουσύ, εδόθη δ' αὐτοῖς ή άπάντησις, ότι είχεν εξέλθει την δεκάτην ώραν της προτεραίας νυκτός και ότι δεν επέστρεψεν.

Ο άγγελιαφόρος ήρώτησεν εάν ο Βουσύ είχεν εξέλθει μόνος και ένοπλος, έμαθε δ' ότι συναδεύετο υπό του Ρεμη και ότι άμφοτεροι έφερον τά ξίφη των.

Άλλως, εις τό μέγαρον του δουκός δεν ήσαν άνήσυχοι, διότι ο Βουσύ πολλάκις άπουσίαζε την νύκτα, ήτο δέ τόσον ισχυρός, άνδρείος και δεξιός εις τον χειρισμόν των όπλων, ώστε αἱ άπουσίαι του δεν ένέβαλλον εις άνησυχίαν.

Οί τρεις φίλοι ήκουσαν πάσας ταύτας τάς λεπτομερείας.

— Καλά, είπεν ο Άντραγκέ, δεν ήκούσατε λεγόμενον, κύριοι, ότι ο βασιλεύς είχε διαταξει μεγάλην θήραν ελάφου εις τό δάσος της Κομπιένης και ότι ο κύριος δέ Μονσορώ ώφειλε ν' άναχωρήσῃ χθές ;

— Ναί, άπεκρίθησαν οί νεανίαι.

— Τότε, ήξέρω πού είναι· ένῶ ο άρχικυνηγός άναζητεῖ την ελαφον, αὐτός θηρεύει την ελαφον του άρχικυνηγοῦ. Έστὲ ήσυχοι, κύριοι, ευρίσκειται εγγύτερον ήμων εις τό πεδίον της μάχης και θα ευρεθῆ εκεί πρὸ ήμων.

— Ναί, είπεν ο Λιβαρότος, αλλά κεκοπιакώς και χωρίς νά έχῃ κοιμηθῆ.

Ο Άντραγκέ άνέστειλε τους ώμους.

— Μήπως ο Βουσύ κουράζεται, άπήνητησεν ! Έμπρός, δρόμον, δρόμον, θα τον συμπαραλάβωμεν, διερχόμενοι εκείθεν.

Πάντες έτέθησαν εις κίνησιν, καθ' ήν άκριβῶς στιγμήν ο Έρρίκος διένεμε τά ξίφη εις τους έχθρούς των, επόμενως είχον κέρδος δεκα λεπτων της ώρας επ' αὐτων.

Ο Άντραγκέ κατῶκει εις την οδόν του Αγίου Εϋσταθίου, οὕτω δέ παρηκολούθησαν τάς οδούς των Λομβαρδων, των Ύελοπωλέων και του Αγίου Άντωνίου.

Άφικόμενοι δ' εις την άρχήν της οδοῦ της Αγίας Αικατερίνης, οί τρεις ταυτοχρόνως έφερον τά βλέμματα πρὸς την μικράν οικίαν του Μονσορώ μετά μειδιάματος, ένδεικνύοντος, ότι ή αὐτή σκέψις κατείχεν επίσης και τους τρεις.

— Άπ' εκεί βλέπουν καλῶς, είπεν ο

Ἄντραγκέ, εἶμαι δὲ βέβαιος, ὅτι ἡ ἀτυχὴς Ἄρτεμις πολλὰκις θὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ παράθυρόν της.

— Καλέ! εἶπεν ὁ Ριβεϊράκ, θὰ ἐπλησίασεν ἤδη.

— Πῶς τὸ ἔννοεῖς;

— Βλέπω ἀνοικτὸν τὸ παράθυρον.

— Πραγματικῶς. Ἀλλὰ διατί αὕτῃ ἡ κλίμαξ, στηριζομένη εἰς τὸ παράθυρον, ἀφοῦ ἡ οἰκία ἔχει θύρας;

— Τῷ ὄντι, παράδοξον, εἶπεν ὁ Ἄντραγκέ.

Καὶ οἱ τρεῖς ἐβάρδιον πρὸς τὴν οἰκίαν μετὰ τοῦ προαισθήματος, ὅτι ἐβάρδιον πρὸς σπουδαίαν ἀνακάλυψιν.

— Καὶ δὲν ἐκπληττόμεθα μόνοι ἡμεῖς, εἶπεν ὁ Λιβαρότος· ἴδετε ἐκεῖνοὺς τοὺς χωρικοὺς, οἵτινες, ἐνῶ διέρχονται, ἐγείρονται ἐπὶ τῶν ἀμαξίων των, ὅπως ἴδωσιν.

Οἱ νεκνία ἀφίκοιτο ὑπὸ τὸν ἐξώστην.

Ἐκεῖ ὑπῆρχεν εἰς ἰχθυοτρόφος, ὅστις ἐφαίνετο ἐξετάζων τὸ ἔδαφος.

— Αἰ! κύριε δὲ Μονσορώ, ἐφώνησεν ὁ Ἄντραγκέ, θὰ ἔλθετε νὰ μᾶς ἴδῃτε; Ἐὰν θέλετε, σπεύσατε, διότι ἐπειγόμεθα νὰ φθάσωμεν πρῶτοι.

Περιέμεινον, ἀλλὰ ματαιῶς.

— Οὐδεὶς ἀποκρίνεται, εἶπεν ὁ Ριβεϊράκ· ἀλλὰ τί διάβολον θέλει αὕτῃ ἡ κλίμαξ;

— Αἰ! χειρῶναξ, εἶπεν ὁ Λιβαρότος πρὸς τὸν ἰχθυοτρόφον, τί κάμνεις ἐκεῖ; Σὺ ἔστησας αὐτὴν τὴν κλίμακα;

— Ὁ Θεὸς νὰ με φυλάξῃ, κύριοι, ἀπεκρίθη ὁ ἐρωτώμενος.

— Διατί; ἠρώτησεν ὁ Ἄντραγκέ.

— Κυττάξτε! ἐκεῖ ᾗσηλα.

Καὶ οἱ τρεῖς ὕψωσαν τὰς κεφαλὰς.

— Αἶμα! ἀνέκραξεν ὁ Ριβεϊράκ.

— Ναί, μὰ τὴν πίστιν μου, αἶμα καὶ μάλιστα πολὺ μαῦρον, εἶπεν ὁ ἐργάτης.

— Ἡ θύρα παρβιάσθη, εἶπε ταυτοχρόνως ὁ ἀκόλουθος τοῦ Ἄντραγκέ.

Ὁ Ἄντραγκέ ἔρριψε ταχὺ βλέμμα ἀπὸ τῆς θύρας πρὸς τὸ παράθυρον, ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς κλίμακος, ἀνῆλθεν εἰς τὸν ἐξώστην ἐντὸς δευτερολέπτου καὶ ἐβύθισε τὸ βλέμμα του εἰς τὸ δωμάτιον.

— Τι εἶναι λοιπόν; ἠρώτησαν οἱ λοιποὶ, ἰδόντες αὐτὸν ὠχρῶντα καὶ κλονούμενον.

Τρομερὰ κραυγὴ ὑπῆρξεν ἡ μόνη ἀπάντησις του.

Ὁ Λιβαρότος εἶχεν ἀνέλθει μετ' αὐτόν.

— Πτώματα! ὁ θάνατος, ὁ θάνατος ἀπανταχοῦ! ἀνέκραξεν ὁ νεκνίας.

Ὅτε ὁ Ἄντραγκέ καὶ ὁ Λιβαρότος εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον, ὁ δὲ Ριβεϊράκ ἔμεινε κάτω, ἐνεκα τοῦ φόβου αἰφνιδίως ἐπιθέσεως.

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ, ὁ ἰχθυοτρόφος, διὰ τῶν ἀναφωνήσεών του, συνηθροίζε πάντας τοὺς διερχομένους.

Ἀπανταχοῦ τοῦ δωματίου ἐφαίνοντο τὰ ἴχνη τῆς νυκτερινῆς πάλης. Κηλίδες ἡ μᾶλλον λίμνη αἵματος εἶχεν ἐκταθῆ ἐπὶ τοῦ σκινιδώματος. Τὰ παραπετάσματα εἶχον γίνει τεμάχια ἐκ τῶν ξιφισμῶν καὶ τῶν σφαιρῶν τῶν πιστολιῶν. Τὰ ἐπιπλα

ἔκειντο τεθραυσμένα καὶ ἐρυθρὰ μεταξὺ λειψάνων σαρκὸς καὶ ρακῶν.

— Ὦ! ὁ Ρεμῆ, ὁ δυστυχὴς Ρεμῆ! εἶπεν αἰφνης ὁ Ἄντραγκέ.

— Νεκρὸς; ἀνέκραξεν ὁ Λιβαρότος.

— Ἦδη ψυχρὸς.

— Ἀλλὰ σύνταγμα στρατιωτῶν θὰ διήλασε διὰ τούτου τοῦ δωματίου!

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ὁ Λιβαρότος εἶδε τὴν θύραν τοῦ διαδρόμου ἠνεωγμένην, ἴχνη δ' αἵματος ἐδείκνυον, ὅτι ἐπίσης πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐξηκολούθησεν ἡ πάλη, ἐπομένως, ἀκολουθῶν τὰ ἴχνη τοῦ αἵματος, μετέβη μέχρι τῆς κλίμακος.

Ἡ αὐλὴ ἦτο ἔρημος.

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ, ὁ Ἄντραγκέ, ἀντὶ νὰ τον παρακολουθήσῃ, ἔβαινε πρὸς τὸ ἕτερον δωματίον, πρὸς τὸ παράθυρον τοῦ ὁποίου ἐξηκολούθουν τὰ ἴχνη τοῦ αἵματος.

Προέβαλε τὸ σῶμά του ἐκ τοῦ παραθύρου καὶ ἐβύθισε τὸ περὸν βλέμμα του πρὸς τὸ κηπάριον.

Ἐπὶ τῶν σιδηρῶν κιγκλίδων ὑπῆρχεν εἰσέτι πελιδνὸν καὶ ἀκαμπτον τὸ πτώμα τοῦ δυστυχῶς Βουσύ.

Εἰς τὴν θέαν αὐτοῦ, βρυχηθμὸς ἐξῆλθε τοῦ στήθους τοῦ Ἄντραγκέ.

Ὁ Λιβαρότος προσέδραμεν.

— Ἰδέ, εἶπεν ὁ Ἄντραγκέ, τὸν Βουσύ νεκρόν.

— Ὁ Βουσύ ἐδολοφονήθη καὶ ἐρρίφθη ἐκ τοῦ παραθύρου! Εἴσελθε, Ριβεϊράκ, εἴσελθε.

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ, ὁ Λιβαρότος ὄρμησε πρὸς τὴν αὐλήν, εὐρὼν δὲ τὸν Ριβεϊράκ εἰς τὸ κάτω ἄκρον τῆς κλίμακος, προσέλαβεν αὐτὸν μετ' ἑαυτοῦ.

Διὰ μικρᾶς θύρας, συγκοινωνούσης μετὰ τοῦ κηπαρίου, εἰσῆλθον εἰς αὐτό.

— Αὐτὸς εἶναι! ἀνέκραξεν ὁ Λιβαρότος.

— Ἐχει τὴν πυγμὴν κατακεκομμένην! εἶπεν ὁ Ριβεϊράκ.

— Ἐχει δύο σφαιρας εἰς τὸ στήθος!

— Εἶναι κατατροπημένος δι' ἐγγχειριδίου.

— Ἄ! δυστυχῆ Βουσύ! ἀνέκραξεν ὡς ὀρούμενος ὁ Ἄντραγκέ· ἐκδίκησιν! ἐκδίκησιν!

— Ὁ Λιβαρότος, στραφεῖς, προσέκρουσεν ἐπὶ πτώματος.

— Ὁ Μονσορώ! ἐφώνησε.

— Τι! καὶ ὁ Μονσορώ;

— Ναί, ὁ Μονσορώ κατατροπημένος ὡς κόσκινον καὶ τὴν κεφαλὴν συντετριμμένην κατὰ τοῦ ἐδάφους.

— Λοιπόν, ἐδολοφόνησαν ἀπόψε ὅλους τοὺς φίλους ἡμῶν!

— Καὶ ἡ σύζυγός του, ἡ σύζυγός του, ἐφώνησεν ὁ Ἄντραγκέ· Ἄρτεμις, δέσποινα Ἄρτεμις!

Οὐδεὶς ἀπεκρίθη, ἐκτὸς τοῦ ὄχλου, ὅστις ἤρχιζε νὰ συνωστίζεται περὶ τῆς οἰκίας.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Σχικῶ εἶχον φθάσει εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁδοῦ τῆς Ἀγίας Αἰκατερινῆς καὶ ἐ-

στράφησαν, ὅπως ἀποφύγωσι τὸν συνωστισμόν.

— Βουσύ! δυστυχῆ Βουσύ! ἀνέκραξεν ὁ Ριβεϊράκ ἐν ἀπελπισίᾳ.

— Ναί, εἶπεν ὁ Ἄντραγκέ, ἠθέλησαν ν' ἀπαλλαγῶσι τοῦ ἐπιφοβωτέρου πάντων ἡμῶν.

— Εἶναι ἀνδρῖα! εἶναι αἰσχος! ἀνέκραξαν οἱ δύο ἕτεροι νεκνία.

— Ἄς ὑπάγωμεν νὰ ὑποβάλωμεν τὰ παράπονα ἡμῶν πρὸς τὸν δούκα! ἀνεφώνησεν εἰς αὐτῶν.

— Ὅχι, εἶπεν ὁ Ἄντραγκέ· ἄς μὴ ἀναθέσωμεν εἰς ἕτερον τὴν φροντίδα τῆς ἐκδικήσεως ἡμῶν, διότι θὰ ἐξειδικούμεθα κακῶς· φίλε, περιμένε με.

Τάχιστα δὲ κατήλθε καὶ συνηνώθη μετὰ τοῦ Λιβαρότου καὶ τοῦ Ριβεϊράκ.

— Φίλοι μου, εἶπε, παρατηρήσατε τὸ εὐγενὲς πρόσωπον τοῦ ἀνδρείοτερου τῶν ἀνδρῶν, ἴδετε τὰς εἰσέτι πορφυρὰς σταγόνας τοῦ αἵματός του· οὗτος παρέχει ἡμῖν ἀξιωματικὸν παραδειγμα, οὗτος δὲν ἀνέθετεν εἰς ἕτερον τὴν μέριμναν τῆς ἐκδικήσεώς του. . . Βουσύ! Βουσύ! θὰ πράξωμεν ὡς σὺ, ἔσο δ' ἡσυχος, ὅτι θὰ ἐκδικηθῶμεν.

Ταῦτα δ' εἰπὼν, ἀπεκαλύφθη, ἔθεσε τὰ χεῖλη του ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ Βουσύ καί, ἀνασπᾶσας τὸ ξίφος του, ἔθαψεν αὐτὸ εἰς τὸ αἷμα του.

— Βουσύ, εἶπεν, ὁμνῶ ἐπὶ τοῦ πτώματός σου, ὅτι τὸ αἷμα τοῦτο θέλει πληθῆ διὰ τοῦ αἵματος τῶν ἐχθρῶν σου!

— Βουσύ, εἶπεν οἱ ἄλλοι, ὁμνύομεν νὰ φρονεῦσωμεν ἢ ν' ἀποθάνωμεν!

— Κύριοι, εἶπεν ὁ Ἄντραγκέ, θέτας αὔθις τὸ ξίφος του εἰς τὴν θήκην, ὄχι, ἐπιείκειαν, ὄχι εὐσπλαγχνίαν, δὲν ἔχει οὕτως;

Οἱ δύο νεκνία ἐπέθεσαν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ πτώματος.

— Ὅχι ἐπιείκειαν, ὄχι εὐσπλαγχνίαν, ἐπανέλαβον.

— Ἀλλὰ, εἶπεν ὁ Λιβαρότος, τώρα θὰ εἶμεθα τρεῖς κατὰ τεσσάρων.

— Ναί, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν θὰ δολοφονήσωμεν, εἶπεν ὁ Ἄντραγκέ, καὶ ὁ Θεὸς θὰ ἐνισχύσει τοὺς ἀθώους. Χαῖρε, Βουσύ!

— Χαῖρε, Βουσύ! ἐπανέλαβον οἱ ἕτεροι δύο σύντροφοι.

Ἐξῆλθον δὲ τῆς ἐπαράτου οἰκίας μετὰ τὴν φρίκην εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ὠχρότητα ἐπὶ τοῦ προσώπου

Ἐν αὐτῇ ἀνεῦρον, σὺν τῇ εἰκόνι τοῦ θανάτου, τὴν βαθεῖαν ἀπελπισίαν, ἥτις ἐκατονταπλασιάζει τὰς δυνάμεις· ἀνεῦρον τὴν γενναίαν ἀγανάκτησιν, ἥτις καθίστησι τὸν ἀνθρώπον ἀνώτερον τῆς θνητῆς ὕλης.

Μετὰ κόπου διέσχισαν τὸ ἐνώπιον τῆς οἰκίας συνωστίζομενον πυκνὸν πλῆθος.

Ἀφικόμενοι ἐπὶ τοῦ πεδίου, εὐρον τοὺς ἐχθρούς των, οἵτινες περιέμενον αὐτούς, οἱ μὲν καθήμενοι ἐπὶ λίθων, οἱ δὲ ζωγραφικῶς στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν ξυλινῶν φραγμῶν.

Τὰ τελευταῖα βήματα ἐποίησαντο τρέχοντες, διότι ἠσχήθησαν νὰ φθάσωσι τελευταῖοι.

Οἱ τέσσαρες εὐνοούμενοι εἶχον μεθ' ἑαυτῶν τέσσαρας ὑπασπιστάς.

Τὰ τέσσαρα ξίφη των, κείμενα κατὰ γῆς, ἐφαινοντο ἐπίσης καὶ αὐτὰ ἀναπαύομενα.

— Κύριοι, εἶπεν ὁ Κουέλος, ἐγερθεὶς καὶ χαιρετίσας μετὰ τινος ὑπεροφίας, ἐλάβομεν τὴν τιμὴν νὰ περιμένωμεν ὑμᾶς.

— Σύγγνωτε ἡμῖν, κύριοι, εἶπεν ὁ Ἀντραγκέ, διότι θὰ ἤρχόμεθα πρὸ ὑμῶν, ἀνευ τῆς βραδύτητος ἐνὸς τῶν συντρόφων μας.

— Τοῦ κυρίου δὲ Βουσύ; εἶπεν ὁ δ' Ἐπερώνων· πραγματικῶς, δὲν τον βλέπω. Φαίνεται, ὅτι τὴν πρώτην τῆς σήμερον, τὸν κατέλαβεν ὁ ὕπνος.

— Περιμένειναι ἕως τώρα, εἶπεν ὁ Σχομβέργ, ἐπομένως δυνάμεθα νὰ περιμένωμεν ἀκόμη.

— Ὁ κύριος δὲ Βουσύ δὲν θὰ ἔλθῃ, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντραγκέ.

Βαθεῖα ἐκπληξίς ἐζωγραφήθη ἐπὶ πάντων τῶν προσώπων· μόνον τὸ τοῦ δ' Ἐπερώνων ἐξεδήλωσεν ἕτερον αἰσθημα.

— Δὲν θὰ ἔλθῃ; εἶπεν· ᾶ! ᾶ! ὁ ἀνδρεῖος τῶν ἀνδρείων, λοιπόν, φοβεῖται;

— Δὲν θὰ εἶναι τοῦτο τὸ αἶτιον, ἀπεκρίθη ὁ Κουέλος.

— Ἐχετε δίκαιον, κύριε, εἶπεν ὁ Λιβαρότος.

— Καὶ διατί δὲν θὰ ἔλθῃ; ἠρώτησεν ὁ Μωζιρόν.

— Διότι ἀπέθανεν! ἀπήντησεν ὁ Ἀντραγκέ. Δὲν το ἤξευρετε, κύριοι;

— Ὅχι, εἶπεν ὁ Κουέλος, διατί θὰ το ἤξευρομεν.

— Ἄλλως, εἶναι βέβαιον; ἠρώτησεν ὁ δ' Ἐπερώνων.

Ὁ Ἀντραγκέ ἔσυρε τὸ ξίφος του.

— Τόσον βέβαιον, εἶπεν, ὥστε ἰδοὺ τὸ αἷμα του ἐπὶ τοῦ ξίφους μου.

— Ἐδολοφονήθη! ἀνέκραξαν οἱ τρεῖς φίλοι τοῦ βασιλέως, ὁ κύριος δὲ Βουσύ ἐδολοφονήθη!

Ὁ δ' Ἐπερώνων ἐξηκολούθει νὰ κινή τὴν κεφαλὴν ὡς ἀμφιβάλλον.

— Τὸ αἷμα τοῦτο κραῖζει ἐκδίκησιν, εἶπεν ὁ Ριβειράκ; δὲν το ἀκούετε, κύριοι;

— Ἄ! ἀπήντησεν ὁ Κουέλος, φαίνεται, ὅτι αἱ ἐκφράσεις τῆς θλίψεως σας ἔχουσι σημασίαν.

— Διάβολε! εἶπεν ὁ Ἀντραγκέ.

— Δῆλα δὴ; ἀνέκραξεν ὁ Κουέλος.

— *Αναλήτησον τὸν ἀφελούμενον ἐκ τοῦ ἐγκλήματος*, λέγουσιν οἱ νομικοὶ, ἐψιθύρισεν ὁ Λιβαρότος.

— Ἄ! κύριοι, θὰ ἐξηγηθῆτε σαφῶς καὶ καθαρῶς; εἶπεν ὁ Μωζιρόν μετὰ βροντῶδη φωνῇ.

— Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἐρχόμεθα, κύριοι, εἶπεν ὁ Ριβειράκ, ἔχομεν δὲ πλείστας ἀφορμάς, ὅπως ἀλληλοσφαγῶμεν.

— Τότε, γρήγορα τὰ ξίφη εἰς χεῖρας, εἶπεν ὁ δ' Ἐπερώνων, ξιφουλκήσας.

— ὦ! ὦ! πολὺ σπεύδετε, κύριε Γασκόνε, εἶπεν ὁ Λιβαρότος, δὲν ἐτραγωδεῖτε τόσον μεγαλοφῶνως, ὅτε ἡμεθα τέσσαρας πρὸς τέσσαρας.

— Μήπως πταίομεν ἡμεῖς, ἐὰν εἴσθε μόνον τρεῖς; ἀπεκρίθη ὁ δ' Ἐπερώνων.

— Ναί, ὑμεῖς πταίετε! ἀνεφώνησεν ὁ Ἀντραγκέ ὁ Βουσύ ἀπέθανε, διότι προὔτιμων αὐτὸν μάλλον ἐντὸς τοῦ τάφου ἢ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης· ἀπέθανε μετὰ τὴν χεῖρα κεκομμένην, ὅπως μὴ ἡ χεὶρ του δύναται νὰ κρατήσῃ τὸ ξίφος· ἀπέθανε, διότι ἔδει, πάσῃ θυσίᾳ, νὰ κλείσωσιν οἱ ὀφθαλμοί, τῶν ὁποίων ἡ ἀστραπή ἤθελε θαμβώσῃ πάντας ὑμᾶς. Ἐννοεῖτε; Εἶμαι σαφής;

Ὁ Σχομβέργ, ὁ Μωζιρόν καὶ ὁ δ' Ἐπερώνων ἐφρύαττον ἐκ τῆς ὀργῆς.

— Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ, κύριοι, εἶπεν ὁ Κουέλος. Ἀποσύρθητε, κύριε δ' Ἐπερώνων· θὰ κτυπηθῶμεν τρεῖς κατὰ τριῶν, οὕτω δὲ οἱ κύριοι οὗτοι θὰ ἴδωσιν, ἐὰν, μεθ' ὅλον τὸ δίκαιον ἡμῶν, εἴμεθα ἄνδρες, οἵτινες νὰ ἐπωφεληθῶμεν συμβάντος δυστυχήματος. Ἐλθετε, κύριοι, ἔλθετε, προσέθετο ὁ νεανίας, ρίψας πρὸς τὰ ὀπίσω τὸν πῖλον του καὶ ὑψώσας τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ἐνῶ, διὰ τῆς δεξιᾶς, ἐκράδαινε τὸ ξίφος του. Ἐλθετε, βλέποντες δ' ἡμᾶς μαχομένους ἐν ὑπαίθρῳ καὶ ὑπὸ τὰ βλέμματα τοῦ Θεοῦ, θέλετε δυνηθῆ νὰ κρίνητε ἐὰν εἴμεθα δολοφόνοι.

— Ἄ! σὰς ἐμίσουν, εἶπεν ὁ Σχομβέργ, ἀλλὰ τώρα σὰς ἀπεχθάνομαι.

— Καὶ ἐγώ, εἶπεν ὁ Ἀντραγκέ, πρὸ μιᾶς ὥρας θὰ σὰς ἐφόνευον, ἀλλὰ τώρα θὰ σὰς κατέσφαζον. Εἰς φύλαξιν, κύριοι, εἰς φύλαξιν.

— Μετὰ τοὺς ἐπενδύτας μας, ἢ χωρὶς ἐπενδύτας; ἠρώτησεν ὁ Σχομβέργ.

— Χωρὶς ἐπενδύτας καὶ χωρὶς χιτῶνας, εἶπεν ὁ Ἀντραγκέ, μετὰ τὸ στήθος γυμνόν.

Οἱ νεανῖαι ἀφῆρσαν τοὺς ἐπενδύτας των καὶ ἀπέσπασαν τοὺς χιτῶνάς των.

— Καλέ, εἶπεν ὁ Κουέλος, ἀπώλεσα τὸ ἐγχειρίδιόν μου. Ἡ θήκη ἦτο πλατεῖα καὶ ἡ λεπίς θὰ ἔπεσε καθ' ὁδόν.

— Ἡ θὰ τὴν ἀφήσατε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου δὲ Μονσορώ, εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Βαστίλλης, εἶπεν ὁ Ἀντραγκέ, εἰς θήκην, ἐκ τῆς ὁποίας δὲν ἐτολήσατε νὰ τὴν ἀναλάβητε.

Ὁ Κουέλος ἐξέπεμψε κραυγὴν λύσσης καὶ ἐτέθη εἰς φύλαξιν.

— Ἄλλὰ δὲν ἔχει ἐγχειρίδιον, κύριε Ἀντραγκέ, δὲν ἔχει ἐγχειρίδιον, ἀνέκραξεν ὁ Σχικῶ, ὅστις, κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ἀφίκετο ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

— Τόσον τὸ χειρότερον δι' αὐτόν, εἶπεν ὁ Ἀντραγκέ, δὲν πταίω ἐγώ.

Ἀνασπᾶσας δὲ τὸ ἐγχειρίδιόν του διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἐτέθη ἐπίσης εἰς φύλαξιν.

Ἐπεταί τὸ τέλος.

Διηλ.

ΒΕΡΘΑ ΚΑΙ ΡΟΔΟΛΦΟΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ γαλάτου Ἀλφόνσου Κάρρ].

Ἐσπέραν τινὰ ὁ νεαρὸς μουσικὸς Ῥοδόλφος Ἀργγαῖμ καὶ ἡ Βέρθα, ἡ ὡραioτέρα κόρη τῆς Μαυάνης, εὐρίσκοντο μόνον. Ὁ Ῥοδόλφος καὶ ἡ Βέρθα ἦσαν μεμνηστευμένοι, καὶ ὁμοῦ θὰ ἀπεχωρίζοντο

τὴν ἐπαύριον. Ὁ Ῥοδόλφος ἀνεχώρει διὰ τινὰ ἀπομεμακρυσμένην ἐπαρχίαν, ἐν ἣ ἐπὶ δύο ὄλα ἔτη θὰ ἐδιδάσκετο ὑπὸ τινος περιφήμου μουσικοδιδασκάλου, καὶ κατόπιν, ἐπανερχομένην αὐτῷ, ὁ πατὴρ τῆς Βέρθας θὰ τῷ προεχώρει τὴν ἦν ἐν τῷ παρεκκλησίῳ εἶχε θέσιν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ.

— Βέρθα, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος, ἄς παίξωμεν ἀκόμη μίαν φορὰν ὁμοῦ τὸν σκοπὸν ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον τόσον πολὺ ἀγαπᾶς. Ὅταν θὰ εὐρισκώμεθα μακρὰν ἀποκεχωρισμένοι, περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, τὴν ὥραν ταύτην τῶν μελαγχολικῶν σκέψεων, θὰ παίξῃ ἕκαστος ἡμῶν τὸ μέρος του, καὶ τοῦτο θὰ μᾶς συνενόη.

Ἡ Βέρθα ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὴν ἄρπαν τῆς, καὶ ὁ Ῥοδόλφος τὴν συνώδευε διὰ τοῦ πλαγιαίου του καὶ ἔπαιζαν πολλάκις τὸν ἀγαπητὸν τῆ Βέρθας σκοπὸν. Τέλος ἐκλαυσαν καὶ ἐνηγκαλίσθησαν ἀλλήλους· μεθ' ὃ ὁ Ῥοδόλφος ἀνεχώρησεν.

Ἀμφότεροι ἐτήρησαν πιστῶς τὰς ὑποσχέσεις των. Κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν, καθ' ἣν ὥραν εἶχον ἰδεῖ ἀλλήλους διὰ τελευταίαν φορὰν, ἡ Βέρθα ἀνελάμβανε τὴν ἄρπαν τῆς, ὁ Ῥοδόλφος ἐδράτιετο τοῦ πλαγιαίου, καὶ ἐξετέλει ἕκαστος τὸ μέρος του. Ἡ ὥρα αὕτη τῆς ἐσπέρας εἶναι ἐπίσημος καὶ πλήρης μυστηρίου, διατίθησι δὲ ἀκαταμαχῆτως εἰς βρεμβασμὸν ἐν τοῖς ἀτμοῖς, οἵτινες ἀναβαίνουσιν ἐρυθρωποὶ εἰς τὸν ὀρίζοντα, νομίζει τις ὅτι βλέπει ἐμφανιζόμενας ζώσας καὶ οἰνοὶ ἐμφύχους ἀπάσας τὰς ἀναμνήσεις, ἀπάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ, τινὰς μὲν φαιδράς καὶ ῥοδοστεφεῖς, τινὰς δὲ ὠχρὰς καὶ κεκλυμμένας διὰ τινος πέπλου.

Τὴν ὥραν ταύτην ἡ ἐσχάτη πνοὴ τοῦ ἀνέμου μεταξὺ τοῦ φυλλώματος φαίνεται ψάλλουσα τοὺς σκοπούς, ἐν οἷς συνάπτονται αἱ γλυκεῖαι καὶ θλιβεραὶ ἀναμνήσεις· ἡ μουσικὴ εἶναι ἡ φωνὴ τῆς ψυχῆς.

Ὁ Ῥοδόλφος ἐνόησε ἐσταμάτα· ἐνόμιζεν ὅτι ἤκουε τὰς δονήσεις τῆς ἄρπης τῆς Βέρθας ἀνκμιγνυμένας μετὰ τῶν ἤχων τοῦ πλαγιαίου αὐτοῦ.

Καὶ παρῆλθον οὕτω δύο ἔτη.

Ἐσπέραν τινὰ ἡ Βέρθα ἠύρισκετο μετὰ τοῦ πατρὸς τῆς ἐν τῇ σκιαδί τοῦ μικροῦ αὐτῶν κήπου. Ἡ σκιάς αὕτη ἐσχηματίζετο ὑπὸ πέντε ἀκακίων, αἵτινες, ὑψούμεναι, συνέπλεκον τὸ φύλλωμα καὶ τοὺς λευκοὺς καὶ εὐώδεις βότρυας αὐτῶν μεταξὺ τῶν ἀκακίων καὶ τῶν ὑποπρασίνων πασχάλων ἀφίεντο κενὰ διαστήματα τοῦ πυκνοῦ φυλλώματος των· τρία ἢ τέσσαρα αἰγοκλήματα ἀνεῖρπον περὶ τὰς ἀκακίας, ὁπόθεν ἐκρέμαντο ἠνθισμένοι μακρὰι περιπλοκάδες.

Διὰ τῆς στενῆς εἰσόδου, ἣτις ἀφίεντο τῇ σκιαδί, ἔβλεπέ τις ἐν τῷ ὀρίζοντι ταινίαν πορφυρόχροα, σχηματιζομένην ὑπὸ τῶν ἀκτινῶν τοῦ δύνοντος ἡλίου. Αὕτη εἶναι ἡ ὥρα, ἡ ἀφιερωμένη ταῖς ἀναμνήσεσιν· ἡ Βέρθα ἔπαιζεν ἐπὶ τῆς ἄρπης τὸν προσφιλεῖ αὐτῆ σκοπὸν· ἀλλ' αἴφνης ἐστάθη ὅπως ἀπροσβῆ.

Τὸ πᾶν ἦτο σιγηλόν· καὶ αὐτὸς ὁ ᾤ-

νεμος τὴν ὦραν ἐκείνην ἔπαυσε σείων τὸ φύλλωμα. Ἡ Βέρθα ἐπανελάβε τὸν σκοπὸν, καὶ ἤκουσε τὸν πλαγιαῦλον τοῦ Ῥοδόλφου συνοδεύοντα αὐτήν.

Ὁ Ῥοδόλφος ἐπανήνοχο.

Μετὰ δύο ἔτη ὁ Ῥοδόλφος καὶ ἡ Βέρθα ἐκέκτηντο χαρίεσσαν μικρὰν κόρην, προσφιλῆ καρπὸν ἐνώσεως, ἣν ὁ πατὴρ τῆς Βέρθας εἶχεν εὐλογηθεὶς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ὁ Ῥοδόλφος ἦτο μουσικοδιδάσκαλος ἐν τῷ παρεκκλησίῳ, καὶ ἡ πρόσδος τῆς θέσεώς του παρεῖχε τῷ νεκρῷ ζεύγει αὐτάρκη εὐζωίαν.

Ὁ Ῥοδόλφος ἠγόρασε μικρὸν ὠραῖον οἰκίσκον, περιβαλλόμενον ἐκ τῶν ὄπισθεν μὲν ὑπὸ πυκνῶν φιλυρῶν, πρὸ αὐτοῦ δὲ προεξετείετο πρασίνη χλόη, ἐφ' ἧς ἐκυλίετο τὸ παιδίον. Οἱ λευκοὶ αὐτοῦ τοῖχοι ἦσαν κεκαλυμμένοι ὑπὸ μεγάλων ῥοδεῶν τῆς Βεγγάλης· πάντα δὲ ταῦτα, δένδρα, θάμνοι περιέβαλλον αὐτὸν τὸσον λαμπρῶς! οὐδ' ἡ ἐλάχιστη ῥωγμὴ ὑπῆρχε, δι' ἧς ἠδύνατο ἐξῶθεν νὰ διεισδύσῃ ἀδιάκριτον βλέμμα οἱ εὐτυχεῖς εἶναι δυσπρόσιτοι.

Τότε ἀπέθανε τὸ παιδίον, καὶ ἡ Βέρθα, καταβληθεῖσα ὑπὸ τῆς λύπης, παρηκολούθησεν αὐτὸ μετὰ τινος μῆνας.

Ἄμα αἰσθανθεῖσα τὸ προσεχὲς τέλος τῆς, εἶπε τῷ Ῥοδόλφῳ:

— Μάτην ζητῶ νὰ συγκρατηθῶ εἰς τὴν ζωὴν διὰ τῶν προσευχῶν μου· πρέπει νὰ μεταβῶ εἰς συνάντησιν τοῦ τέκνου μας, εἶναι ἀνάγκη νὰ σε ἐγκαταλίπω καὶ νὰ σε περιμένω ἐν καλλιτέρῳ ζωῆ. Ἐὰν ὁ Παντοδύναμος ἐπιτρέπῃ τοῖς νεκροῖς νὰ ἐμφανίζονται καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς γῆς, θὰ μὲ ἐπανίδῃς· ἡ σκια μου θὰ περιπλανᾶται πέρα σου· διότι οὐρανὸς δι' ἐμὲ θὰ ἦναι ὁ τόπος, ἐν ᾧ εὐρίσκειται ὁ Ῥοδόλφος. Ὁταν δὲ θὰ φθάσῃ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ δυνηθῶμεν νὰ συνενωθῶμεν, θὰ ἔλθω πρὸς συνάντησίν σου, καὶ τότε ἀμφότεραι αἱ ψυχαὶ ἡμῶν συνηνωμέναι θὰ ἀνέλθωσιν ὅπως μὴ καταβῶσι πλέον εἰς γῆν, μεθ' ἧς οὐδεὶς δεσμὸς τοῦ λοιποῦ θὰ συνδέῃ αὐτάς. Πᾶν ἔτος, τὴν ἡμέραν τῶν γενεθλίων μου, εὐτυχῆς ἢ δυστυχῆς, ἠγαπημένος ἢ ἐγκαταλειμμένος, δύσθυμος ἢ εὐθυμος, καθ' ἣν ὦραν δύει ὁ ἥλιος, ὅποτε ἀνέρονται εἰς τοὺς οὐρανοὺς αἱ προσευχαὶ ἀναμειγμέναι μετὰ τῶν ἤχων τοῦ ἐσπερινοῦ κώδωνος καὶ τῆς εὐωδίας, ἣν ἀναπέμπουσι τὰ ἄνθη προτοῦ κλείσωσι τὰς κάλυκας αὐτῶν, θὰ παίζῃς τὸν σκοπὸν ἐκείνον, ὅστις ἐπὶ τοσοῦτον μακρὸν δι' ἡμᾶς χρόνον καθῆδυνε τὰς θλίψεις τῆς ἀπουσίας, τὴν μόνην παρηγορίαν, ἣτις θάσιν μὲν τοῦ λοιποῦ ἐν τῷ τοσοῦτον μακρῷ χωρισμῷ ἡμῶν. Αὕτη ἡ μουσικὴ ἔσεται ἁρμονικωτέρα τῆ ψυχῇ μου τῶν ᾠδῶν τῶν Σεραφίμ.

Μετὰ ταῦτα ἐνηγαλίσθη αὐτὸν καὶ ἐξέπνευσεν.

Ὁ Ῥοδόλφος ἐγένετο ἕξω φρενῶν. Περιεπλανήθη ἐπὶ τινα χρόνον. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἡ κεφαλή του ἦτο ἡσυχωτέρα· ἀλλὰ βαρεῖα μελαγχολία κατέλαβε καὶ δὲν ἐγκατέλιπεν αὐτὸν πλέον. Ἐκλείσθη ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, μηδένα θέλων νὰ

δέχεται, μηδέποτε ἐξερχόμενος, μηδ' αὐτὸν μεταβαίνων. Ἀφῆκε τὸ δωμάτιον τῆς Βέρθας οἷον εὗρεν αὐτὸ κατὰ τὴν στιγμήν του θανάτου τῆς, καὶ τὴν κλίνην ἀκόμῃ ἀδιόρθωτον, τὴν ἄρπαν ἐν τινὶ γωνίᾳ.

Οὐδόλως ἐνόησεν ὅτι ἐφθασεν ἡ ἡμέρα τῶν γενεθλίων τῆς Βέρθας. Ἐπλήρωσεν ἀνθέων τὸ δωμάτιον καὶ ἄμα τῆ ἐσπέρας ἐκλείσθη ἐν αὐτῷ καὶ ἔπαιξε διὰ τοῦ πλαγιαῦλου τὸν σκοπὸν, ὃν τσακίς εἶχον παίζεαι ὁμοῦ.

Τὴν ἐπαύριον εὗρον αὐτὸν ἐξηπλωμένον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἄκαμπτον. Ὅτε συνῆλθεν εἰς ἐαυτόν, παρεφρόνησεν· ἔπρεπε καὶ πάλιν νὰ ἀπομακρυνθῆ τῆς θλιβεραῆς ἐκείνης διατριβῆς, νὰ περιηγηθῆ. Εἰς τὸ τέλος ἕτους τινὸς ἐπανεκάμψεν εἰς τὴν οἰκίαν του· ἐφάνετο ἀναρρώσας· μόνον ἦτο βαρυαλγῆς καὶ σιγηλός.

Καὶ πάλιν ἐφθασεν ἡ ἡμέρα τῶν γενεθλίων τῆς Βέρθας· ἐπλήρωσε τὸ δωμάτιον δροσερῶν ἀνθέων, καὶ περὶ τὴν ἐσπέραν ἐνεκλείσθη ἐν αὐτῷ ἐνδεδυμένος ὡς κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων του· ἔπειτα ἔπαιξεν ἐπὶ τοῦ πλαγιαῦλου τοῦ αὐτοῦ καὶ πάλιν σκοπὸν.

Τὴν ἐπομένην εὗρον αὐτὸν αὖθις ἐξηπλωμένον κατὰ γῆς.

Ἄλλ' ὅτε ἠθέλησεν νὰ παραλάβωσιν αὐτόν, εἶπε ψυχρῶς ὅτι, ἂν δὲν θὰ τὸν ἄφινον ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν ἣ ἀπέθανεν ἡ σύζυγός του, θὰ ἐφρονεύετο. Ἐνόμισαν ὅτι ὠφείλον νὰ ὑποχωρήσωσιν ἐν ὄσφ τοῦ λογικόν του ἐφάνετο ταρασσόμενον ὑπὸ τῆς νέας ταύτης συμπτώσεως.

Ἴδου τί τῷ εἶχε συμβῆ:

Ἐν τῇ πρώτῃ ἀμφιετηρίδι, καθ' ἣν εἶχε παίζεαι, αἱ χορδαὶ τῆς ἄρπης ἐδόνησαν καὶ μόναι τῶν συνάδευον τὸν πλαγιαῦλον.

Ὅτε ἐσταμάτα, ἐσταμάτων καὶ αἱ χορδαὶ ταυτοχρόνως.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐπέτειῳ, σκεπτόμενος ὅτι ἴσως ἐγένετο θῦμα φρεναπάτης, ἤρχισε, καὶ ἡ ἄρπα ἔπαιξε τὸ μέρος τῆς· ἔπαυσε, καὶ ἔπαυσαν καὶ οἱ ἤχοι τῆς ἄρπης· ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν χορδῶν, καὶ ἡ χεῖρ αὐτοῦ ἠσθάνθη τοὺς τελευταίους πλῆμους τῶν χορδῶν ἐκείνων.

Τὴν δευτέραν φορὰν ἔπεσεν ἐκπληκτος ἐκ τοῦ τρόμου καὶ διῆλθε τὴν νύκτα ἐν βραθείᾳ λιποθυμίᾳ.

Ἀλλὰ βραθυμὸν συνήθιζεν ἐν τῇ σποδρᾷ ταύτῃ συγκινήσει καὶ ἤρρισκεν ἐν αὐτῇ εἶδος τι εὐαρέστου ἀλγηδόνης.

Ἄπασαι αἱ ἐσπέρας καὶ μέγα μέρος τῶν νυκτῶν αὐτοῦ παρήρχοντο οὕτως. Αἱ παρειαὶ του ἐκόλουοντο· μόναι οἱ ὀφθαλμοὶ του διετήρουν ζωὴν τινὰ ἐν τῷ βραθεί τῆς κόγχης αὐτῶν καὶ ἠκτινοβόλον ἐκ λάμπφως ὑπερφυσικῆς· ἀκριβῶς ἔζη μόνον ἵνα αἰσθάνηται καὶ ὑποφέρῃ.

Φίλος, ὃν ἡ τύχη ἦ ἡ αὐταρέσκεια τῆς σταθερότητος εἶχε διατηρήσει ἐν τῇ δυστυχίᾳ του, ἐτρόμαξε καὶ ἠθέλησε νὰ μάθῃ τί ἔκαμνεν ὁ Ῥοδόλφος ἐν τῷ δωμάτιῳ ἐκείνῳ. Ἐλεγεν ὅτι ἔπαιξε τὸν πλαγιαῦλον, καὶ ὅτι ἡ σκια τῆς Βέρθας ἔ-

κρουε τὴν ἄρπαν· ὅτι ἀληθῶς ὁ θάνατος ἦτο ἡ ἀρχὴ ἐτέρου βίου· ὅτι ὄσφ ἠσθάνετο ἐαυτὸν πλησιέστερον τοῦ θανάτου, τοσοῦτ' ἠσθάνετο ἐαυτὸν ζῶντα στενωτέρων μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἣν τὸσον εἶχεν ἀγαπήσει· ὅτι ἐν τῇ μυστηριώδει ταύτῃ ἁρμονίᾳ, ἣν ἤκουε καθ' ἐκάστην ἐσπέραν, ἐνόμιζεν ὅτι βλέπει τὴν Βέρθαν μετὰ τῆς ἄρπης τῆς· ὅτι ἦτο εὐτυχῆς, ὅτι δὲν ἐπεθύμει τίποτε περισσότερον, ὅτι οὐδὲν πλέον ἐζήτηι οὔτε ἀπὸ τὸν οὐρανὸν οὔτε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐφθασεν ἡ τρίτη ἐπέτειος τῶν γενεθλίων τῆς Βέρθας.

Ὁ Ῥοδόλφος καὶ πάλιν ἐπλήρωσε τὸ δωμάτιον ἀνθέων καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος ἐκόσμησε τὸ στῆθος διὰ τινος ἀνθοδέσμης. Ἐστρωσε καὶ τὴν κλίνην τοῦ θανάτου δι' ἐκφυλλισθέντων ῥοδῶν.

Ἐπειτα, περὶ τὰς ἡλίου δυσμας, ἔλαβε τὸν πλαγιαῦλόν του καὶ ἔπαιξε τὸν σκοπὸν τῆς Βέρθας.

Ὁ φίλος ἦτο κεκρυμμένος ὄπισθεν παραπετάσματος τινος. Ἐορίγησεν ὄλος ἄμα ἀκούσας τοὺς ἤχους τῆς ἄρπης μιγνυμένων μετὰ τῶν τοῦ πλαγιαῦλου. Ὁ Ῥοδόλφος ἐγονυπέτησε καὶ προσηυχῆθη.

Ἡ ἄρπα τότε ἐξηκολούθησε μόνῃ· ἐβλεπέ τις τὰς χορδὰς δονουμένας χωρὶς οὐδεμίαν χεῖρα νὰ ἐγγίσῃ αὐτάς. Ἐπαιξε μουσικὴν οὐράνιον, ἣν οὐδεὶς ποτε ἤκουσεν, οὐδὲ θὰ ἀκούσῃ ποτέ. Ἐπειτα ἐπανελάβε τὸν σκοπὸν τῆς Βέρθας· καὶ, ἄμα περατωθέντος αὐτοῦ, πᾶραυτα ἄπασαι αἱ χορδαὶ τῆς ἄρπης ἐθραύσθησαν, καὶ ὁ Ῥοδόλφος κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ σκνιδώματος.

Ὁ φίλος ἔμεινεν ἐπὶ τινα χρόνον ἀκίνητος ὡς ὁ φίλος του· ἔπειτα, ὅτε ἐπλησιάσεν ὅπως ἀνεγείρῃ αὐτόν, εἶδεν ὅτι ὁ Ῥοδόλφος ἦτο νεκρός.

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΤῶΝ ΕΚΛΕΚΤῶΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤῶΝ
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΕΞΗΣ ΒΙΒΛΙΑ :

[Αἱ ἐν παρενθέσει τιμαὶ σημειοῦνται χάριν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἔξωτερόν ἐπιθυμουμένων νὰ ἀποκτήσωσιν αὐτά, ἐλευθέρᾳ ταχυορ. τελῶν.]

Γεωργίου Ρώμα: **Μαρία Ἀντωνιέττα**, τραγικὸν ἱστορικὸν μελόδραμα εἰς 4 πράξεις, μελοποιηθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Ζακύνθῳ μουσικοδιδασκάλου **Παύλου Καρέρη**, μετάφρασις **Γ. Κ. Σφήκα** . . . λεπτὰ 50 (55)

Ὁ Γουαρανύ, χορο-μελόδραμα εἰς 4 πράξεις, μελοποιηθὲν ὑπὸ **Α. Καρόλου Γομές**, μετάφρασις **Γ. Κ. Σφήκα** . . . λεπτὰ 50 (55)

Σαβιέ-δε-Μορτεπέν: **Ἡ Κόρη τοῦ Φονέως**, μυθιστόρ. δραματικώτατον, ἀρτι ἐκδόθη ὀρ. 3 [3,30]

Φριδερίκου Σουλιέ: **Αἱ Τέσσαρες Ἐποχαί**, μυθιστορία ἱστορικῆ, μεταφρασθεῖσα ὑπὸ **Α. Ν. Πιπίνου** . (Τόμος Α' **Οἱ Κέλται**. — **Οἱ Γαλάται**) . . . . . δραχ. 2.50 (2,50)

Γεωργίου Α. Βαλαβάνη: **Διηγήματα**, κομψὸς τόμος περιέχων 8 διηγήματα . . . Δραχ. 1 [1,20]

Αἰμιλίου Ζολᾶ: **Τὰ Ἀπόκρυφα τῆς Μασσαλίας** . . . . . Δραχ. 3 [3,30]

Γεωργίας Σάδης: **Λέων Ἀσώων**, μετάφρασις **Ι. Ἰσιδ. Σκυλίση** . . . Δραχ. 1,50 [1,80]

Αἰμιλίου Ρισβούργ: **Τὰ Δύο Λίβνα**. Δρ. 1,60 [2]

Κομήσης Δάκ: **Ἡ Ὁραία Παρισινή** λπ. 60 [70]

Γρηγορίου Δ. Σενοπούλου: **Τὸ Τριακοσιὰ-δραχμὸν Ἐπαθλόν** . . . . . λεπ. 50 [60]

Παύλου Μαρτεράττα: **Ἵγνιενή**, μετάφρασις **Ν. Ἀξελου**, ἱατροῦ. . . Δραχ. 4 [4,30]